

Jaarverslagen 2021

**CDA en gelieerde Organen en
Organisaties
op landelijk niveau**

Inhoudsopgave

I Sector Politiek & Bestuur	5
1. Binnenland	5
1.1. Wijziging governance model	5
1.2. Verenigingsraad	5
1.3. Landelijk bestuur	7
1.4. Toetsingscommissie	8
1.5. Integriteits- en Royementscommissie	9
1.6. Commissie van Beroep	10
1.7. Auditcommissie	10
1.8. Fonds Wetenschappelijk Instituut	10
1.9. Professor Steenkampfonds	11
2. Werkgroepen en activiteiten	11
2.1. CDA Senioren (voorheen Landelijk Ouderen Platform)	11
2.2. Basisgroep Sociale Zekerheid	12
2.3. Netwerk diversiteit	12
2.4. CDA Stedennetwerk	13
2.5. CDA Duurzaamheidsnetwerk	13
2.6. Europa Netwerk	14
2.7. CDA Pride	15
2.8. Dertigers	16
2.9. Verkiezingen	16
2.10. Periode na de verkiezingen	17
2.11. Partijcongressen	17
2.12. CDA Agenda naar aanleiding van rapport van van Zwol	17
3. Buitenland	18
II Sector Communicatie	23
Inleiding	23
1. Strategische communicatie	24
2. Evenementen	25
2.1 Partijcongressen	25
2.2 Digitale Dag van de afdeling	27
2.4 Online meet & greets voor nieuwe leden	27
3. Ledenwerving	28
4. Publieksvoorlichting en persvoorlichting	28
4.1 Publieksvoorlichting: Zendtijd Politiek partijen	28
4.2 Persvoorlichting	29

5. Redactie	29
5.1 CDA.nl – het tijdschrift	29
5.2 Bestuursforum	29
5.3 Digitale nieuwsbrief	30
6. Online communicatie	30
6.1 Website	30
6.2 Social Media	30
6.3 CRM	31
6.4 AVG	31
7. Huisstijl, vormgeving, ontwerpservice en webwinkel	32
7.1 Huisstijl & vormgeving	32
7.2 Ontwerpservice	32
7.3 Webwinkel	33
8. Verkiezingen	33
8.1 Verkiezingen voor herindelingen november 2021	33
8.2 Voorbereidingen verkiezingen Tweede Kamer 17 maart 2021	34
8.3 Voorbereiding verkiezingen Gemeenteraad 16 maart 2022	34
III. Sector HRM/Steenkampinstituut	35
1. Inleiding	35
2.1 Organisatie Sector HRM/ Scouting	35
2.2 Talentenpoules	36
2.2.4 Landelijke fracties	37
2.2.5 Landelijk Bestuursleden	37
2.2.6 Decentrale volksvertegenwoordigers en bestuurders	37
2.3 Overige activiteiten	37
3.1 Het Steenkampinstituut	38
3.2 Landelijke activiteiten	38
3.3 Decentrale opleidingen	38
3.4 Online modules	39
IV. Sector Financiën en Interne organisatie	40
1. Facilitair	40
2. Systeembeheer	40
3. Ledendesk	41
4. Financiële administratie	42
V. Wetenschappelijk Instituut voor het CDA	44
Inleiding	44
1. Publicaties	46
2. Position papers	47

3. CDV	48
4. Online, vorming en toerusting	49
5. WI en de partij	50
6. WI en Europa	52
7. Organisatie	53
VI CDJA	55
Voorwoord	55
1. Bestuurlijk	56
2. Secretariaat	57
3 Persvoorlichting & Politieke Campagne	59
4. Ledenwerving & Activiteiten	70
6. HRM & Communicatie	77
VII. CDAV	80
VIII. BSV	84
Samenstelling Bestuur	84

I Sector Politiek & Bestuur

1. Binnenland

1.1. Wijziging governancemodel

Met de uitwerking van de partijvernieuwing is een nieuw governancemodel geïntroduceerd bij het CDA. In de vergadering van het partijbestuur van eind 2019 is besloten toe te werken naar een gewijzigd model, waarin niet meer wordt gewerkt met de terminologie 'partijbestuur' en 'dagelijks bestuur' maar met 'landelijk bestuur' en 'Verenigingsraad'. Na anderhalf jaar materieel te hebben gewerkt conform gewijzigde werkwijze heeft de Taskforce Governance onder leiding van Yvonne van Rooy deze tegen het licht gehouden en een rapport gepresenteerd met daarin een analyse en aanbevelingen om de structuur te optimaliseren. Deze aanbevelingen zijn nader uitgewerkt en besproken in de bestuurlijke gremia, aan de leden voorgelegd en vervolgens op het partijcongres van 11 december besproken en vastgesteld.

De wijzigingen van de statuten en de reglementen zijn te raadplegen via [Statutenwijziging \(cda.nl\)](https://www.cda.nl/nl/over-cda/vernieuwing-statuten)

1.2. Verenigingsraad

Voor een optimale wisselwerking tussen het landelijk bestuur, de regio's en de netwerken binnen het CDA is de Verenigingsraad ingesteld. Dit orgaan is een centrale plek binnen de het CDA en wordt betrokken bij belangrijke besluiten. De Verenigingsraad draagt medeverantwoordelijkheid bij het vaststellen van advieslijsten voor de landelijke verkiezingen. Voor het landelijk bestuur en voor de fractievoorzitters TK en EK alsmede de delegatieleider EP is de Verenigingsraad een gesprekspartner om te spiegelen over 'de staat van de partij' en over de politieke situatie.

De Verenigingsraad bestaat in 2021 uit de voorzitters van alle provinciale afdelingen, de voorzitters van het CDJA en het CDAV en de voorzitters van de erkende thematische en doelgroepnetwerken. Ook kent de Verenigingsraad niet-stemhebbende leden q.q. participanten. Dit betreft de voorzitters van de CDA-fracties in de Eerste en Tweede Kamer en van de delegatie in het Europees Parlement, de directeur van het Wetenschappelijk Instituut, de voorzitter van de Bestuurdersvereniging en de directeur van het partijbureau.

De leden en participanten van de Verenigingsraad waren in 2021 als volgt:

Voorzitters Provinciale Afdelingen

Groningen	Dhr. P.J.J.M (Peter) Roelofs (Sinds 2e kwartaal, daarvoor dhr. H.G.T. (Gert) Brouwer)
Friesland	Dhr. T. (Theo) Joosten
Drenthe	Dhr. R. (Robert) Kleine
Overijssel	Dhr. M.L.M. (Marc) Dullaert
Gelderland	Dhr. J. (Jeroen) de Jong
Utrecht	Dhr. J. (Jacco) van der Tak
Flevoland	Dhr. E.J. (Egge Jan) de Jonge
Noord-Holland	Dhr. D.R. (Daan) Versteeg
Zuid-Holland	Dhr. P. (Peter) Heijkoop (sinds 2e kwartaal 2021, daarvoor Dhr. A.J. (Relus) Breeuwsma)
Zeeland	Dhr. A.J. (Ad) Koppejan
Brabant	Dhr. M. (Mark) Janssen-van Gaal (sinds tweede helft 2021, daarvoor Mw. I. van Dijk)
Limburg	Dhr. H.J.G. (Harold) Schroeder

CDJA/CDAV

Vz. CDJA	Dhr. T.G. (Tom) Scheepstra (per 2e kwartaal 2021, daarvoor Dhr. H.W. Onnink)
Vz. CDAV	Mw. mr. L.M. (Marlies) Welschen-van der Hoek

Voorzitters Thematische en doelgroepnetwerken

Vz. Dertigers	Dhr. J.J.H. (Jeroen) Buijns
Vz. Diversiteitsnetwerk	Mw. D.S. (Devie) Badloe
Vz. Duurzaamheidsnetwerk	Dhr. L. (Leen) van den Oever
Vz. Europeanetwerk	Dhr. F. (Felix) van Litsenburg
Vz. Pride	Dhr. T.S.F. (Frank) Buijs
Vz. Seniorennetwerk	Dhr. R.T.B. (Reginald) Visser
Vz. Stedennetwerk	Dhr. J. (John) Kuijt

Participanten (niet-stemhebbend)

Vz. EK-fractie	Dhr. H.P.M. (Ben) Knapen
Vz. TK-fractie	Dhr. W.B. (Wopke) Hoekstra
Vz. Eurodelegatie	Mw. E.M.R. (Esther) de Lange
Directeur WI	Dhr. P.H.J. (Pieter Jan) Dijkman
Vz. BSV	Dhr. J.C.G.M. (John) Berends

Directeur partijbureau	Mw. E. (Eppy) Boschma
------------------------	-----------------------

Het ambtelijk secretariaat van het landelijk bestuur werd gevoerd door: mw. E. (Eppy) Boschma en dhr. F.J. (Frank) Dunsbergen (tot 1 juli 2021).

De Verenigingsraad is in 2021 meermaals bij elkaar geweest. Belangrijke punten van aandacht voor de Verenigingsraad in 2021 waren:

- Het evalueren van de uitslag en de voorbereiding van de Tweede Kamerverkiezingen 2021, waaronder de profielschets voor de Tweede Kamerleden en de opzet om te komen tot een verkiezingsprogramma, alsmede de verkiezing van een lijsttrekker;
- het vaststellen van de voorstellen tot wijziging van de statuten en reglementen naar aanleiding van het project 'partijvernieuwing' en het eindvoorstel bestuurlijke vernieuwing;
- Het voorbereiden van het partijcongres ter instelling van een nieuw landelijk bestuur.

1.3. Landelijk bestuur

Het landelijk bestuur is belast met het (dagelijks) besturen van de vereniging en heeft de dagelijkse leiding over alle politieke en organisatorische activiteiten van en binnen de partij. Het bestuur werkt aan de hand van een strategisch meerjarenplan voorzien van organisatorische en politiek herkenbare doelen. Het meerjarenplan wordt nader uitgewerkt in jaarplannen. De verschillende plannen worden besproken met de Verenigingsraad. Verder is het landelijk bestuur verantwoordelijk voor het personeelsbeleid van het CDA-bureau.

Het landelijk bestuur bestaat in 2021 uit de personen die zijn opgenomen in het onderstaande overzicht.

Landelijk Bestuur

Voorzitter	Dhr. R.E.N. (Rutger) Ploum
Vice-voorzitter / HRM & Ontwikkeling	Mw. M.J. (Mariëlle) Veerman-Dronkert
Vice-voorzitter / Partijontwikkeling	Dhr. A.E. (Alwyn) de Jong
Secretaris	Mw. M. (Marischa) Kip
Penningmeester	Dhr. P.J. (Pieter-Jan) van Zanten
Internationale Zaken	Dhr. S.W. (Sebastiaan) den Bak
Ledenzorg	Mw. C.W. (Conny) Castelein
Communicatie & Marketing	Dhr. F.R. (Frank) Beck

Fondsenwerving	Mw. E.M.G. (Babette) Lammerts-Kiestra
Adviseur Steden	Dhr. A.J.O. (Ibrahim) Wijbenga
Adviseur Regio's	Dhr. H.J.H. (Hubert) Mackus

Naar aanleiding van de uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen is voorzitter R.E.N (Rutger) Ploum op 19 maart afgetreden. Daarna is dhr. M.L.A. (Marnix) van Rij gestart als interim-voorzitter bijgestaan door Mw. A.Th.B. (Ank) Bijleveld als adviseur van het landelijk bestuur.

Naar aanleiding van het evaluatierapport Spies stellen de overige bestuursleden in de zomer van 2021 hun positie ter beschikking maar blijven hun portefeuille beheren. Een procedure wordt opgestart om te komen tot een nieuw landelijk bestuur dat per 11 december 2021 is aangetreden met de volgende leden:

Voorzitter	Dhr. J.F. (Hans) Huibers
Vice-voorzitter	Mw. M.M. (Mirjam) van 't Veld
Secretaris	Dhr. M.T. (Mark) Buck
Penningmeester	Dhr. M. (René) Bolle
Bestuurslid	Dhr. P.L.A. (Paul) Rüpp
Bestuurslid	Mw. D.S. (Devie) Badloe
Bestuurslid	Mw. L.C.A. (Ciel) Stevens

1.4. Toetsingscommissie

De Toetsingscommissie adviseert het landelijk bestuur ter zake van de toetsing van de hoofd- en nevenfuncties van kandidaat-Kamerleden en -Europarlementariërs en de toetsing van (voorgenomen) cumulaties van functies (de zogenoemde dubbelmandaten).

De basis hiervoor is te vinden in art. 111 van de Statuten dat luidt als volgt:

“Uitgesloten is de cumulatie van politieke functies, partijfuncties en/of maatschappelijke functies die het aanzien van het politieke ambt of van de partij schaadt, doordat de cumulatie tot een belangenvermenging leidt die de integriteit van de politieke besluitvorming aantast of tot een zodanige belasting van de betrokken persoon leidt, dat in redelijkheid geen behoorlijke vervulling van de politieke functie en/of partijfunctie is te verwachten.”

Het landelijk bestuur neemt uiteindelijk, gehoord hebbende het advies van de Toetsingscommissie, een definitieve beslissing.

De Toetsingscommissie bestaat uit:

Voorzitter	Mw. R.A. (Rixt) Meines-Westra
	Dhr. A.W. (Arjan) Brak
	Mw. L.B.F.M. (Louise) Hellwig
	Mw. S. (Sarangi) Elavarasan
	Dhr. R.H. (Rob) van de Beeten

Het ambtelijk secretariaat werd gevoerd door dhr. F.J. (Frank) Dunsbergen (tot juli 2021).

1.5. Integriteits- en Royementscommissie

De Integriteits- en Royementscommissie is enerzijds belast met de beslissing over de inbehandelingneming van een voordracht tot ontzetting uit het lidmaatschap van het CDA, oordeelsvorming ter zake van die voordracht en kennisgeving van haar uitspraak ter fiattering aan het landelijk bestuur. Anderzijds adviseert de commissie het landelijk bestuur over kwesties die de integriteit van CDA politici betreffen.

In 2021 heeft de Integriteits- en Royementscommissie drie zaken behandeld, twee integriteitsmeldingen en één royementsverzoek. Zij heeft hiertoe verschillende, al dan niet telefonische, bijeenkomsten belegd, waaronder een bijeenkomst om (fysiek) met de betrokkenen bij de zaak te spreken.

De leden van de Integriteits- en Royementscommissie waren in 2021 als volgt:

Voorzitter	Mw. J.M. (Marja) van Bijsterveldt-Vliegenthart
	Dhr. W.M.M. (Wim) van Fessem
	Dhr. A.B.A.M. (Anton) Ederveen
	Dhr. G. (Geart) Benedictus
	Mw. J.E. (Janne) Nijman
	Dhr. J. (Jan) ten Hoopen

Het ambtelijk secretariaat werd gevoerd door dhr. F.J. (Frank) Dunsbergen (tot juli 2021). Mevrouw Nijman heeft in dit jaar afscheid genomen als lid.

1.6. Commissie van Beroep

De Commissie van Beroep beslist op ingestelde beroepen tegen beslissingen van partijorganen en/of afdelingen, waartegen krachtens statuten of reglementen beroep kan worden ingesteld. In 2021 zijn geen beroepszaken aanhangig gemaakt.

De leden van de Commissie van Beroep waren in 2021 als volgt:

Voorzitter	Mw. Y.E.M.A. (Yvonne) Timmerman-Buck
	Dhr. H. (Hans) Franken
	Mw. P.E.M.S. (Pia) Lokin-Sassen
	Dhr. M.J.M.T. (Max) Keulaerds
	Dhr. A. (André) Flikweert
Griffier	Dhr. R. (Reinier) Fleurke

Het ambtelijk secretariaat werd gevoerd door dhr. F.J. (Frank) Dunsbergen (tot juli 2021). Mevrouw Lokin-Sassen heeft in dit jaar afscheid genomen en per 11 december is mevrouw Paula van Beek gekozen als lid van deze commissie.

1.7. Auditcommissie

De Auditcommissie is volgens de statuten belast met het jaarlijks onderzoek van de balans en de rekening van baten en lasten van de partij, van de bijzondere organen en van de bijzondere organisaties. Zij brengt daarvan verslag uit aan het Partijcongres. De commissie adviseert het bestuur over financiële aangelegenheden.

De leden van de Auditcommissie waren in 2021 als volgt:

Voorzitter	Dhr. J.H.M. (Johan) Luiks RA
Lid	Dhr. drs. R.J. (Remco) Swart
Lid	Mw. drs. M.J. (Mechteld) van den Beld
Adviseurs	Dhr. A. (Ard) Warnink en Mw. E. (Elaine) van Haren

De Auditcommissie wordt ondersteund vanuit het partijbureau door de directeur en controller en ook neemt de penningmeester deel aan de vergaderingen. Eind 2021 heeft Johan Luiks afscheid genomen van de Auditcommissie.

1.8. Fonds Wetenschappelijk Instituut

Het Fonds Wetenschappelijk Instituut heeft als doelstelling ondersteuning te verlenen aan de inhoudelijke ondersteuning van het CDA. Op grond van die

doelstelling levert het fonds een belangrijke bijdrage aan de werkzaamheden van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. Dit is ook in 2021 opgepakt.

1.9. Professor Steenkampfonds

Het Steenkampfonds heeft als doelstelling ondersteuning te verlenen aan scholings- en vormingsactiviteiten. Op grond van die doelstelling levert het fonds een belangrijke bijdrage aan de werkzaamheden van het Steenkampinstituut.

Het fondsbestuur vergaderde in 2021 twee maal en organiseerde een ontmoeting met onder meer een internationale spreker.

De leden van het bestuur waren in 2021 als volgt:

Voorzitter	Dhr. ir. R. (Rein) Willems
Secretaris	Dhr. mr. G.H.H.J. (Geert) Janssen
Penningmeester	Dhr. drs. G.P.M. (Geert) van den Goor
	Dhr. drs. G. (Gerrit) de Jong
	Mw. drs. M. (Marianne) Luyer
	Dhr. drs. J.S.J. (Hans) Hillen
	Mw. mr. Y.E.M.A. (Yvonne) Timmerman-Buck
Adviseur	Dhr. drs. H.C.E. (Herman) Broeksma (Coördinator Steenkamp Instituut)

2. Werkgroepen en activiteiten

De volgende netwerken en werkgroepen waren het afgelopen jaar actief binnen het CDA.

2.1. CDA Senioren (voorheen Landelijk Ouderen Platform)

CDA Senioren (CDA S) is een netwerk van senioren, gelieerd aan het CDA en is lokaal, provinciaal, landelijk en op Europees niveau actief. En dat gebaseerd op de uitgangspunten van het CDA: gerechtigheid, gespreide verantwoordelijkheid, solidariteit en rentmeesterschap. De meeste provincies kennen een provinciaal CDA S-platform.

CDA S wil de positie van senioren in onze samenleving en in de politiek versterken, juist daar waar de belangen van senioren in het gedrang dreigen te komen ten opzichte van andere generaties. CDA S wil daarom een onderscheidende speler zijn in de maatschappelijke en politieke arena. De politiek kan niet zonder deskundige, positief ingestelde senioren, die willen samenwerken met de beide Kamerfracties, de CDA-delegatie in het Europees parlement, met het

Partijbestuur en de bijzondere organisaties binnen het CDA. In de maatschappelijke arena wil CDA S ook een zichtbare rol spelen in het zelf participeren of anderen helpen te participeren in onze samenleving. Het CDA S wil de belangen van senioren behartigen door CDA-gremia gevraagd en ongevraagd van advies te dienen op het gebied van seniorenbeleid. CDA S heeft een informatiefunctie ten opzichte van de CDA-fracties in de genoemde overheden. Tevens bieden zij een podium waar senioren hun mening en ideeën kunnen geven over wat er onder hen leeft.

En dat alles in het besef dat de CDA S het land – goed toegerust - willen doorgeven aan de komende generaties. Ook in 2021 hebben CDA Senioren hier volop voor ingespannen.

2.2. Basisgroep Sociale Zekerheid

De CDA Basisgroep Sociale Zekerheid is een landelijke werkgroep van het CDA. De leden van de basisgroep zijn uitkeringsgerechtigd of zijn dit geweest. De werkgroep die sinds 1986 bestaat heeft als doelstelling de stem van de uitkeringsgerechtigden met een minimumuitkering, maar ook van de werkende armen, zo goed mogelijk te laten doorklinken zodat er volwaardig rekening met hen wordt gehouden zowel binnen als buiten het CDA. Uitgangspunt is dat mensen, met en zonder een betaalde baan, samen verantwoordelijk zijn voor de samenleving van nu en de toekomst.

De basisgroep geeft gevraagd en ongevraagd advies maar ook haar mening aan de partij en CDA-politici op alle bestuurlijke niveaus. Zij spreekt daartoe regelmatig met Kamerleden en is actief op de CDA-congressen. Verder zijn leden actief op gemeentelijk niveau en in lokale afdelingen en hebben ook in 2021 hun steentje hieraan bijgedragen.

2.3. Netwerk diversiteit

Het Netwerk is binnen het CDA een adviesorgaan en communiceert binnen de partij over thema's die te maken hebben met diversiteit en inclusiviteit. Het Netwerk zet zich actief in voor een beter begrip van culturele diversiteit en het stimuleren van meer interculturele dialoog binnen het CDA en de samenleving.

Het netwerk zet zich actief in om voor nieuwe uitdagingen vanuit verschillende perspectieven oplossingen aan te dragen. Zij streven naar een inclusieve samenleving wat betekent dat iedereen erbij hoort en zich kan herkennen in het gedachtegoed van het CDA, de vertegenwoordigers en de standpunten van het CDA. Dit door middel van onderwerpen binnen en buiten de partij bespreekbaar te maken met dialoogbijeenkomsten, debatten, workshops, presentaties, conferenties en brainstormsessies. Ook in 2021 heeft dit plaatsgevonden.

2.4. CDA Stedennetwerk

Het CDA Stedennetwerk in 2011 is opgericht voor de G36 (G32+G4). In lijn met de bestuurlijke indeling van Nederland is dit in de loop van 2018 uitgebreid tot een G44-netwerk (G40+G4). Regelmatig worden netwerkbijeenkomsten georganiseerd. Er wordt gewerkt met een kernteam met vertegenwoordigers vanuit een aantal verschillende steden.

2.5. CDA Duurzaamheidsnetwerk

Het CDA Duurzaamheidsnetwerk zet zich in voor duurzaam denken en doen binnen het CDA. Het DZN is een actieve netwerkorganisatie binnen het CDA. Zij bieden bestuurders handvatten op gebied van verduurzaming en delen 'best practices' uit verschillende sectoren die raken aan duurzaamheid.

In 2021 waren de (bestuurs)vergaderingen vooral online. Ze leverden een bijdrage aan het 50-puntenplan dat het Duurzaamheidsoverleg Politieke Partijen (groene netwerken van diverse politieke partijen) opstelde ten behoeve van een duurzaam groen regeerakkoord. In dat document staan voorstellen op het gebied van onder andere landbouw, energie, wonen en economie.

Samen met CDA Zuid-Holland organiseerde het Duurzaamheidsnetwerk op 5 maart (voorafgaand aan de Tweede Kamerverkiezingen) een online sessie met Henri Bontenbal (kandidaat-Tweede Kamerlid), Tom Berendsen (Europees Parlement) en Adri Bom-Lemstra (gedeputeerde Zuid-Holland). Na korte introducties volgden er onder leiding van voorzitter Leen van den Oever goede discussies over allerlei aspecten van duurzaamheid op de verschillende bestuurslagen en de doorvertaling daarvan naar de lokale politiek.

Op 6 november organiseerden ze een fysieke netwerkbijeenkomst op het partijbureau. 's Ochtends was er een geanimeerd inhoudelijk gesprek met Tweede Kamerlid Henri Bontenbal over de verschillende onderdelen van de energietransitie. Na de lunch spraken we door over de uitbouw van het netwerk en traden Sophie Koppejan en Robert ten Cate toe tot het nieuwe bestuur.

Daarmee heeft het bestuur, nadat eerder Jiska Post als secretaris werd, een verjongingsslag gemaakt. Het bestuur bestaat uit 7 personen. De volledige samenstelling van het bestuur is terug te vinden op de website van het Duurzaamheidsnetwerk.

Naast de dagelijkse gang van zaken vormde de verdere uitbouw van het netwerk regelmatig onderwerp van gesprek tijdens de bestuursvergaderingen. Ook sprak een delegatie van het bestuur met de directie van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA om nader kennis te maken en mogelijkheden voor toekomstige samenwerking te verkennen.

2.6. Europa Netwerk

Het CDA Europa netwerk is in 2019 opgericht door ruim 100 actieve CDA leden die zich bezighouden met allerlei vraagstukken die betrekking hebben op Europa. Sindsdien is het netwerk uitgegroeid tot een actieve groep leden van bijna 200 leden.

In 2021 bestond de kerngroep van het CDA Europa netwerk uit de volgende leden:

- Mariska Neefjes, voorzitter
- Yohannes Wiebes, secretaris
- Heerko Koops
- Cent van Vliet
- Felix van Litsenburg
- Ivor van Dartel
- Bart van Horck
- Bert-Jan Polman
- Hubert Beusmans

App-groep

In de app-groep van het Europa netwerk, bestaande uit bijna 200 leden, worden tal van interessante discussies gevoerd, bijvoorbeeld over het Europees defensiebeleid, het EU buitenlandbeleid en Europese samenwerking ten tijde van de COVID-19 pandemie.

Activiteiten

Verkiezingsbijeenkomst “Investeren in innovatie”

Op 4 maart 2021 heeft het CDA Europa netwerk de digitale bijeenkomst “investeren in innovatie” georganiseerd in het kader van de Tweede Kamer verkiezingen. Daarbij zijn de leden van het netwerk in gesprek gegaan met Kandidaat Kamerlid Mustafa Amhaouch, Europarlementariër Tom Berendsen en ondernemer Jan Willem Sietsma.

Verkiezingsbijeenkomst “Handhaven rechtsstaat urgent”

Op 10 maart 2021 heeft het CDA Europa netwerk een webinar georganiseerd over ondermijning, met als sprekers Chris van Dam (Kandidaat Kamerlid), Max Daniel (Hoofd Operatiën Nationale Politie) en Teun Voeten (Antropoloog en auteur van ‘Drugs. Antwerpen in de greep van Nederlandse syndicaten’).

Position paper CDA Europa netwerk

In 2021 heeft het CDA Europa netwerk een position paper opgesteld getiteld “De meerwaarde van Europa: een zichtbaar CDA”. De uitgebreide discussie en informatiedeling in de app-groep is als uitgangspunt genomen voor het opstellen van het position paper. Het betreft een notitie op hoofdlijnen die er vooral op is gericht om de profilering van het CDA op Europa weer nieuw leven in te blazen. Om tot een gedragen stuk te komen, heeft de kerngroep daarnaast een digitaal CDA Europa netwerk congres georganiseerd om over zes thema’s in gesprek te gaan:

- Beschermen van Europese waarden
- Economie krachtiger, duurzamer en meer betrokken
- Veiliger en meer autonoom
- Oog voor misstanden en scheefgroei
- Vaart maken met hervorming
- Versterking legitimiteit

De periode richting de aankomende EP verkiezingen zal worden gebruikt om verschillende inhoudelijke thema’s nader uit te diepen.

Kennismakingen

De kerngroep heeft in 2021 de nodige tijd besteed aan (nadere) kennismakingen met de Europese CDA-delegatie, de woordvoerder Europese Zaken in de Tweede Kamer en de partijvoorzitter. Dit om de lijnen kort te houden voor het leveren van input vanuit het netwerk.

2.7. CDA Pride

Het CDA Pride Network bestaat uit leden die willen meebouwen aan een land waar een ieder zich thuis kan voelen. Met leden vanuit het hele land en goed geworteld in de maatschappij heeft het netwerk ook een antennefunctie voor de partij betreffende LHTBI-gerelateerde actualiteiten. Het netwerk fungeert als contactpersoon en klankbord voor maatschappelijke organisaties, andere politieke regenboognetwerken en afdelingen binnen het CDA en was daarin ook in 2021 actief.

Korte samenvatting activiteiten 2021

Het derde bestaansjaar van het CDA Pride netwerk stond helaas wederom onder druk door de Covid-19 pandemie. Dat neemt niet weg dat er een grote creativiteit aan de dag is gelegd om toch bijeenkomsten te organiseren; in de buitenlucht, online of in andere vorm hebben ze toch veel activiteiten kunnen realiseren. De eenzaamheid onder alleenstaande niet hetero’s bleek zo mogelijk een nog groter probleem dan onder hetero’s, vooral onder jongeren. Dit was ook de reden dat ze,

toen het maar enigszins mogelijk was, ook fysieke bijeenkomsten weer hebben laten plaatsvinden met inachtneming van de Covid-19 regels.

Activiteiten die onder meer zijn georganiseerd zijn en webinar 'Acceptatie en diversiteit in de sport', gesprek Tweede Kamerlid Lucille Werner, deelname aan de Pride Walk en deelname aan de World Pride Kopenhagen. Daarnaast zijn er richting de verkiezingen diverse campagnes acties opgezet.

2.8. Dertigers

De CDA Dertigers is een informeel en informatief netwerk voor young professionals tussen de 25 en 40 jaar met politieke interesse. De CDA Dertigers zijn georganiseerd in verschillende groepen. Iedere groep organiseert regelmatig activiteiten en doet dat op zijn eigen manier. De activiteiten variëren van discussies, vrijwilligerswerk, ontmoetingen met vooraanstaande politici, borrels en diners.

(Digitale) activiteiten van de Dertigers:

Q1 2021: Dertigers actief in campagneteams TK21

25 juni sessie met van Zwol

12 juni Dertigers update

13 mei Dertigers Boekenclub "Een nieuw Sociaal Contract"

26 maart Dertigers Update

2 februari Dertigers KAS Forum | Duurzaamheid

De Dertigers hebben zich in 2021 nadrukkelijk bezig gehouden met het scouten en enthousiasmeren van mogelijke kandidaten voor de GR22. Veel van onze actieve leden bezitten al een mandaat of proberen een mandaat te bemachtigen tijdens de GR22. Daardoor waren er meer jonge lijsttrekkers dan ooit tevoren ten behoeve van voorjaar 2022.

2.9. Verkiezingen

Het afgelopen jaar stond in het teken van verkiezingen. In het eerste kwartaal van 2021 heeft iedereen, ondanks de beperkingen door het coronavirus, campagne gevoerd. Ondanks de inzet van een ieder leidde dit tot het verlies van vier zetels.

Na de verkiezingen voor de Tweede Kamer stonden veel werkzaamheden in het teken van de voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen van 2022. Zo is een handreiking opgesteld voor de lokale verkiezingsprogramma's, zijn er handboeken gemaakt voor de procedures rond de kandidatenlijsten, de

campagne en alle andere zaken die komen kijken bij het meedoen aan de verkiezingen in de gemeentes.

Ook heeft een groep wethouders zich verenigd en als ideeënmachine gefungeerd om zo collega's binnen de partij te voeden met goede ideeën. Door dit in een vroeg stadium te doen hebben veel afdelingen hier inspiratie door kunnen opdoen.

2.10. Periode na de verkiezingen

Na de verkiezingen is de partijvoorzitter afgetreden. Dit zorgde voor een periode waarin gezocht werd naar een interim-voorzitter, die vervolgens met een drietal opdrachten op pad is gegaan. Dit zag allereerst op een evaluatie van de campagne en de verkiezingsuitslag, een evaluatie van de governance en het instellen van een rapporteur die verslag uitbracht over het uitdragen van het CDA-gedachtegoed en thema's voor de CDA-agenda aandroeg. Veel van de werkzaamheden stonden in het teken hiervan.

In samenwerking met het bureau heeft de interim-partijvoorzitter veel tijd en aandacht besteed aan het voeren van het gesprek met leden in de vereniging. Hiervoor zijn veel bezoeken in het land gebracht en digitale sessies georganiseerd, waardoor met heel veel leden is gesproken. Ook werd een groot partijcongres georganiseerd in september om met elkaar terug te blikken en vooruit te kijken. Samen met een groep leden werd dit voorbereid en gezien de grootte van het congres en de coronabeperkingen (o.a. digitaal stemmen, veiligheidsmaatregelen) vroeg dit eveneens veel tijd.

Het najaar stond in het teken van de selectie van het nieuwe landelijk bestuur, nadat het vorige landelijk bestuur in juli 2021 had aangegeven af te treden, met enkele bestuurders die waarnemend in functie bleven voor de continuïteit.

2.11. Partijcongressen

Zie hoofdstuk II sector communicatie.

2.12. CDA Agenda naar aanleiding van rapport van van Zwol

Tijdens de vergadering van de Verenigingsraad van 31 mei jl. heeft Richard van Zwol, voorzitter van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA (WI), de opdracht gekregen om gesprekken te voeren over de herkenbaarheid van het CDA en daarover te rapporteren. Dit is gebeurd in september 2021. Het CDA partijbureau heeft het WI ondersteund door de dialoog op gang te brengen over het verslag via meerdere online participatiesessies.

3. Buitenland

Net als in 2020, stond dit jaar in het teken van de beperkingen als gevolg van COVID-19. Een weg werd gezocht tussen de beperkingen en de risico's die ook weer elk moment konden veranderen. De veiligheid van de deelnemers en de trainers stond voorop en was bepalend voor bepaalde per keer wat de Eduardo Frei Stichting inbreng zou zijn. In veel landen was het gelukkig mogelijk om in kleinere groepen bij elkaar te komen. Deelnemers hadden daar behoefte aan. Het bleek wel lastig en minder effectief om een EFS training online te doen voor een groep mensen die ter plekke bij elkaar waren met lokale experts. Voor de EFS betekende dit dat ze bij 13 trainingen alleen financiële ondersteuning gegeven hebben en daarnaast bij 17 trainingen naast de financiële bijdrage, een korte online bijdrage gaven. Per training werd gekeken of het toch niet mogelijk was EFS trainers ter plekke aanwezig te laten zijn. De veiligheid van deelnemers en trainers stond daarbij voorop. Voor vijf trainingen konden EFS trainers uiteindelijk reizen naar Vilnius, Belgrado, Wenen, Athene, Budapest en Aman. Dit jaar bestond dus uit voornamelijk schakelen, waardoor het lastig was om vooruit te plannen.

Matra Oost-Europa

De Eduardo Frei Stichting richt zich in Oost Europa op een aantal landen die gesitueerd zijn rond de Europese Unie, van Oekraïne en Belarus tot de Balkan en de Kaukasus.

In de Balkan richt de EFS zich op de potentiële kandidaat lidstaten Bosnië-Herzegovina en Kosovo en de kandidaat-lidstaat Servië.

3.1. Activiteiten in Nederland

De EFS heeft in april een online bijeenkomst over 'democratic backsliding' georganiseerd voor de trainers. Sprekers met relevante expertises gaven hier hun visie op de huidige stand van zaken ten aanzien van democratische ontwikkeling en terugval. Wereldwijd staat de democratie onder druk en gegeven de missie van de EFS is dit een belangrijk onderwerp om nader te beschouwen met elkaar. Verder zou de EFS een bijdrage leveren aan het diner van EPP Congress, welke zou plaatsvinden in Rotterdam. Dit werd helaas uitgesteld vanwege corona.

3.2. Bosnië-Herzegovina

Partners

- Politieke partijen: Party of Democratic Action (SDA), Croatian Democratic Union of Bosnia and Herzegovina (HDZ-BiH), Croatian Democratic 1990 (HDZ-1990), Party of Democratic Progress (PDP), Serbian Democratic Party (SDS).
- Samenwerkingspartners: Robert Schuman Institute (RSI) en het National Democratic Institute (NDI)

Activiteiten

De vijf politieke partijen waarmee de EFS met RSI in Bosnië samenwerkt zijn leden van de Europese Volkspartij (EVP). De partijen zijn verdeeld langs de drie etnische lijnen. De EFS heeft ook in 2021 samen met het RSI de training 'Step into the Political Spotlight' gegeven. De training bestond uit twee bijeenkomsten voor jonge politici van de centrum rechtse partijen gelieerd aan de Europese Volkspartij. De gekozen raadsleden van 2020 konden in deze training hun kennis en vaardigheden versterken en onderlinge contacten leggen. EFS trainers hebben online een bijdrage hieraan kunnen leveren. In totaal zijn 18 jongeren getraind.

De EFS heeft NDI ondersteund in hun project voor jonge en nieuw gekozen leden van het parlement. Doel van het project was om de kennis en het begrip van openbare aanbesteding, parlementair toezicht en de mechanismen om corruptie tegen te gaan, te vergroten. Dit project bestond uit drie workshops, de EFS heeft bij de derde workshop een online bijdrage geleverd. Deze workshop ging over de toezichthoudende mechanismen van het parlement. In totaal hebben 54 mensen deelgenomen aan de trainingen.

Daarnaast heeft de EFS ook een project ondersteund van NDI op regionaal niveau. Doelgroep van het project was vertegenwoordigers van centrumrechtse partijen uit o.a Albanië, Bosnië en Herzegovina, Kosovo, Montenegro. Doel van het project was om de integriteit en transparantie van de politieke partijen te verbeteren. Deelnemers hebben tussen de twee trainingen door plannen moeten opstellen hoe voor hun partijen de integriteit en de transparantie te waarborgen. In totaal hebben 56 mensen deelgenomen van 17 politieke partijen.

3.3. Georgië (project 38)

Partners

- Politieke partij: United Movement for Georgia (UNM)
- Samenwerkingspartner: Konrad Adenauer Stiftung (KAS)

Activiteiten

Op verzoek van de KAS heeft de EFS de UNM vrouwen ondersteund om twee trainingen te geven voor de vrouwen van de UNM. In de aanloop van de verkiezingen in Georgië wilden zij graag bij elkaar komen om hun strategie te bepalen om zoveel mogelijk vrouwen op de kieslijst te krijgen. De tweede training was bedoeld om de vrouwen die verkiesbaar waren te ondersteunen in hun campagne vaardigheden zoals hoe te spreken in het openbaar. In totaal hebben 49 vrouwen deelgenomen aan de trainingen.

3.4. Servië (project 24)

Partners

- Politieke partij: centrumrechtse partijen, voornamelijk deelnemers van de SNS partij van president Aleksander Vučić.
- Samenwerkingspartner: Konrad Adenauer Stiftung (KAS) met Belgrade Open School

Activiteiten

In 2021 zijn ze doorgedaan met de online sessies waarmee we in 2020 begonnen zijn. Er zijn 8 sessies georganiseerd in de periode februari - juni, in totaal waren er 123 deelnemers. De onderwerpen van de sessies waren: 'thirty years of the multiparty system in Serbia'; 'public hearing as an institution of parliamentary practice'; significance of lobbying - practice of examples from Serbia and the Netherlands'; 'freelance entrepreneurship - experiences from the Netherlands and Serbia'; 'how to reach sustainable cities'; 'potential of new parties in Europe'; 'influence of external actors on the Western Balkans' ; 'how to communicate political messages today'.

3.5. Belarus (Project 25)

Partners

- Politieke partijen: Movement for Freedom, the Christian Democrats, United Civil Party
- Samenwerkingspartners: Robert Schuman Institute,

Activiteiten

De EFS heeft, in overleg met het RSI studie laten doen door Vaidas Aiguns van Educatio. Veel mensen zijn gevlucht, de ruimte om iets te doen aan politieke ontwikkeling in Belarus is bijna onmogelijk. Educatio heeft onderzocht waar kansen en behoeften liggen, welke groepen er nu buiten Belarus actief zijn in de oppositie. Samen met RSI hebben ze een bijeenkomst georganiseerd van Belarus jongeren uit het eigen netwerk waarbij is gesproken over de behoeften en kansen die zij zien in deze moeilijke tijd. Aan deze bijeenkomst namen 15 jongeren deel, dit waren zowel jongeren uit de oppositiepartijen alsook leden van NGO's. De conclusie was om door te gaan met 'Leaders in Democracy'. Er is nog steeds behoefte aan inhoudelijke verdieping en het bieden van een plek voor ontmoeting en onderlinge uitwisseling. Het was bovendien bemoedigend te zien dat in de bijeenkomst tussen internationale organisaties en leden van Belarus oppositiepartijen, er bekende gezichten waren bij de vertegenwoordigers van de oppositiepartijen, die in het verleden via RSI en EFS zijn getraind. Ondanks alle tegenslagen zijn zij actief gebleven.

3.6. Oost-Mediterrane regio (project 20)

Partners

- Politieke partijen: centrum-rechtse partijen uit Albanië, Libanon,
- Samenwerkingspartner: International Republican Institute (IRI)

Activiteiten

IRI heeft met ondersteuning van de EFS een seminar georganiseerd dat jongeren van politieke partijen uit Albanië, Libanon, Montenegro, Italië, Griekenland, Noord-Macedonië, Cyprus en Kroatië bij elkaar bracht. In totaal waren er 19 deelnemers. In de training hebben de jongeren zich met elkaar gebogen over de internationale verhoudingen van hun land en middels trainingen meer begrip gekregen van de geo-politieke en economische context. De jongeren hebben tools aangereikt gekregen in hoe zij deze kennis kunnen vertalen naar politieke beleidsvorming op nationaal niveau. De IRI wil zich juist op deze landen richten omdat zij met veel uitdagingen op politiek en economisch terrein te maken hebben gehad. De effecten daarvan kunnen een belangrijke en mogelijk gevaarlijke spillover effect hebben naar hun buurlanden waarbij de democratie en de mensenrechten onder druk kan komen te staan. De IRI wil de jongeren bij elkaar brengen om nieuw soort relaties tussen politieke partijen in de regio tot stand te brengen. De EFS heeft een financiële bijdrage geleverd aan de deelname van de jongeren uit Albanië en Libanon en twee trainers hebben trainingen gegeven.

3.7. Marokko (project 51)

Partners

- Politieke partijen: leden van het Marokkaanse parlement
- Samenwerkingspartner: National Democratic Institute

Activiteiten

Het National Democratic Institute organiseert regelmatig bijeenkomsten met vrouwen parlementariërs van Marokko en vrouwen ambassadeurs in Marokko. Met deze bijeenkomsten wil zij de parlementariërs de kans geven hun netwerk uit te breiden en inspiratie geven hoe zij hun politieke positie kunnen versterken. Voor de slotbijeenkomst heeft NDI de EFS gevraagd ondersteuning te bieden voor de vertaling. Helaas was het niet mogelijk een inhoudelijke bijdrage te geven zoals de EFS eerder heeft gedaan in 2018.

3.8. Bovenregionaal (project 52)

Partners

- Politieke partijen: Alumni van RSI trainingen lid EPP partijen uit meerdere landen.
- Samenwerkingspartner: Robert Schuman Institute

Activiteiten

Samen met het RSI is bedacht om in 2021 een 'online Bookclub' op te zetten voor alumni van de trainingen. Doel van de club was om de alumni de gelegenheid te geven ook online zich te kunnen verdiepen in politieke onderwerpen en hen te stimuleren daar ook meer over te lezen. Er zijn drie boeken geselecteerd: 'Why Nations fail: The Origins of Power, Prosperity and Poverty' ; 'Factfulness: Ten reasons we're wrong about the world and why things are better than you think' en; 'The Square and the Tower, Networks and Power, From the Freemasons to Facebook'. In totaal hebben ongeveer 15 mensen deelgenomen.

II Sector Communicatie

Inleiding

De sector Communicatie van het CDA is verantwoordelijk voor de communicatie vanuit het CDA Partijbureau en landelijk bestuur richting kiezers, leden, potentiële leden, media en relaties. De sector ondersteunt tevens de Verenigingsraad en het Landelijk Bestuur op het gebied van woordvoering en communicatieadvies. De afdeling coördineert en produceert de landelijke campagnes en verzorgt de basisinfrastructuur voor online communicatie door alle afdelingen (mail, web, social, etc).

Het jaar 2021 was voor de sector communicatie een zeer intensief jaar. Het stond met name in het teken van de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen van 17 maart 2021 en aansluitend de voorbereiding voor de Gemeenteraadsverkiezingen 2022. Door Corona was 2021 ook weer een jaar van veel thuiswerken en weinig fysieke momenten.

De vaste bezetting van de sector bestond in 2021 uit:

Nelleke Weltevrede, hoofd communicatie
Thijn van Veghel, plv. hoofd communicatie
Marjolijn Knol, evenementen
Jacqueline van Leeuwen, evenementen
Ymkje van 't Riet, redactie
Barend Tensen, redactie (tot 01-09-2021)
Mirella Roor, vormgeving
Henk Nieweg, data strategie en social media
Vera Blokzijl, online en social media
Jan Zwaan, IT coördinator / webmaster
Herman de Vries, marketing en communicatie
Tim Plieger, CRM marketeer (tot 01-10-2021)
Joris Verboom, CRM marketeer (vanaf 26-04-2021)
Carina Hoff, ledenwerving en -binding

Tijdelijke medewerkers voorbereiding campagne TK 2021

Robin Claushuis, crm en fondsenwerving
Rens Breugelmans, media-inkoop en statistieken
Merou Schroeder, social media
Bieke Oskam, ondersteuning woordvoering partij en partijvoorzitter

Tijdelijke medewerkers voorbereiding campagne GR 2022

Joost Janszen

Stagiaires 2021

Britt Voskamp, vormgeving
Jelle Veldman, data analyse
JP Colenbrander, redactie
Joris Verboom, online en website
Jelle Veldman, data analyse
Jurgen Schuiterd, vormgeving
Esmee Snellen, communicatie

Resultaatgebieden

De sector Communicatie heeft een aantal resultaatgebieden (in willekeurige volgorde):

1. Strategische communicatie
2. Evenementen
3. Ledenwerving
4. Publieksvoorlichting en persvoorlichting
5. Redactie
6. Online communicatie
7. Huisstijl, webwinkel, ontwerpsservice
8. Permanente campagne en verkiezingen

1. Strategische communicatie

1.1 Strategisch profiel borgen

De sector Communicatie vervult een spilfunctie tussen het Landelijk Bestuur, de Verenigingsraad en het partijbureau en de verschillende politieke geledingen binnen de partij op landelijk, provinciaal en lokaal niveau. Op die manier wordt de uitwerking van het strategisch profiel in de verschillende communicatiemiddelen, evenementen en campagnes geborgd. In de eerste maanden van 2021 lag de focus op de nationale verkiezingen, vanaf april zijn vooral ook lokale afdelingen en lijsttrekkers ondersteund met de strategische profilering.

1.2 Digital first; meten is weten

Corona heeft het gebruik van online middelen nog meer versneld. Digital first geldt ook voor het CDA. Marketing en met name online marketing is meetbaar. Dat gebeurt nu continu. Ook lokale afdelingen en de lokale lijsttrekkers worden ook op allerlei manieren geholpen om de zichtbaarheid te vergroten.

2. Evenementen

Het resultaatgebied evenementen betreft grote- en kleinschalige partijbijeenkomsten en ondersteunende evenementen bij de (permanente) campagne. Het team evenementen verzorgt tevens de jaarplanning voor de CDA-evenementen, vergaderingen van het dagelijks bestuur en partijbestuur en de interne plannings voor verkiezingen.

In verband met corona en de daarbij behorende maatregelen is bijvoorbeeld de prinsjesdagborrel niet doorgegaan. Ook werd de uitslagenavond voor de Tweede Kamerverkiezingen van 17 maart 2021 zonder publiek georganiseerd en werd het grootste EPP-congres dat op 17 en 18 november zou plaatsvinden verschoven naar 31 mei en 1 juni 2022.

Een aantal evenementen hebben, zij het in gewijzigde vorm, wel plaatsgevonden, mede dankzij de noodwet die digitale ALV's met bijbehorende digitale stemmingen mogelijk maakten.

2.1 Partijcongressen

2.1.1 Digitaal Verkiezingscongres 8/9 januari 2021 en 16 januari 2021

Het verkiezingscongres voor de Tweede Kamerverkiezingen zou plaatsvinden op 11 en 12 december 2020. In verband met de terugtrekking van Hugo de Jonge als lijsttrekker, werd besloten het congres te annuleren.

Het bestuur droeg in een enkelvoudige voordracht Wopke Hoekstra voor als nieuwe lijsttrekker.

Uiteindelijk heeft het digitale verkiezingscongres plaatsgevonden op 8 januari 2021 (deelsessies over de amendementen op het verkiezingsprogramma) en 16 januari 2021, plenaire afronding verkiezingsprogramma, kandidatenlijst en verkiezing lijsttrekker. Nadat op zaterdag 9 januari 2021 bleek dat het stelsysteem, zoals dat werd verzorgd door een externe partner, niet meer functioneerde is besloten de laatste agendapunten een week later af te ronden met een alternatief stelsysteem dat door een andere externe partner is verzorgd.

2.1.2 Bijzonder Congres 10 en 11 september 2021

Op 10 en 11 september vond er een Bijzonder Congres plaats. Het congres markeerde een belangrijk moment voor het bouwen aan de toekomst van de partij.

Tijdens het congres blikten we terug op de Tweede Kamerverkiezingen en werd er verantwoording afgelegd over de keuzes die gemaakt zijn. Ook de resultaten van de evaluatiecommissie onder leiding van Liesbeth Spies, de Taskforce Governance

onder leiding van Yvonne van Rooij en het verslag van rapporteur Richard van Zwol kwamen hier aan bod, zowel in digitale subsessies op 10 september als tijdens het plenaire congres op 11 september. De resultaten die zij opleverden geven aanknopingspunten om zaken anders en beter te doen. Zaken waarmee we aan de slag moeten in onze partij.

Voor het eerst in de geschiedenis van de partij vond een hybride congres plaats, waarbij zowel de deelnemers in de zaal als de deelnemers thuis het woord konden voeren en konden stemmen. In verband met de nog steeds heersende corona-maatregelen werd daar tijdens het fysieke congres op 11 september extra op ingezet. Zo moest men afstand houden, verplicht een zitplaats hebben, in de wandelgangen een mondkapje dragen en een coronatoegangsbewijs bij binnenkomst kunnen laten zien. Voor degenen die geen coronatoegangsbewijs konden overleggen, was de mogelijkheid om zich ter plekke te laten testen.

Het fysieke deel van het congres vond plaats in de Brabanthallen in Den Bosch. Ruim 1800 leden hadden zich aangemeld om fysiek (1200) of digitaal (600) deel te nemen. Na elkaar ruim 1,5 jaar niet live te hebben kunnen ontmoeten en gezien alle gebeurtenissen in 2020 en 2021, was het heel goed elkaar weer live te zien. Een speciaal voorbereidingscomité bestaande uit de interim-partijvoorzitter, leden uit het land en de betrokken medewerkers op het partijbureau heeft het congres voorbereid en vormgegeven.

2.1.3 Digitaal Partijcongres 11 december 2021

Door aangescherpte coronamaatregelen was het niet mogelijk om het najaarscongres fysiek plaatst te laten vinden. Daarom werd vanuit De Lik in Utrecht een grotendeels plenair online congres uitgezonden, waarbij men weer digitaal kon stemmen en kon meepraten.

Op het programma stonden veel huishoudelijke zaken als het vaststellen van de jaarrekening en jaarverslagen 2020 en de begroting 2022. Tevens de behandeling van de amendementen op de statuten en reglementen en de behandeling van de resoluties. Daarnaast twee parallelle sessies over de gemeenteraadsverkiezingen en de ALV van de Bestuurdersvereniging.

De middag stond in het teken van de verkiezing van het nieuwe bestuur, de presentatie van de nieuwe partijvoorzitter, Hans Huibers, een ludieke quiz ter voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen waarbij de deelnemers van huis uit konden meespelen. Het slotwoord was voor partijleider Wopke Hoekstra.

2.2 Digitale Dag van de afdeling

2.2.1 Zaterdag 19 juni 2021

In navolging van de Dag van de Afdeling in 2016 en 2017 vond op 19 juni de derde dag van de Afdeling plaats, geheel digitaal deze keer.

Deze dag was speciaal bedoeld voor afdelingsbestuurders en politiek vertegenwoordigers op lokaal en provinciaal niveau, voor campagneleiders en vrijwilligers, kortom voor al die mensen die in de eigen omgeving het CDA gezicht zijn. Met 15 workshops was het een interessante, leerzame en interactieve dag, die vooral gericht was op de voorbereidingen van de verkiezingen. Bijvoorbeeld workshops over het samenstellen van de kieslijst, integriteit in het selectieproces, het schrijven van een verkiezingsprogramma, fondsenwerving, vrijwilligersmanagement.

Ruim 225 leden hadden zich aangemeld voor deze digitale Dag van de Afdeling, waarvan we veel positieve feedback ontvingen.

2.2.2 Zaterdag 9 oktober 2021

Ging het tijdens de Dag van de Afdeling op 19 juni jl. meer om de procesmatige trajecten, de vierde Dag van de Afdeling op 9 oktober richtte zich op campagnevoeren en de praktische zaken ter voorbereiding van de Gemeenteraadsverkiezingen. Ruim 260 deelnemers uit 166 afdelingen hadden zich voor deze dag aangemeld en konden in drie verschillende rondes een keuze maken uit 13 workshops. Workshops als hoe maak en edit je professionele campagnevideo's, een persoonlijke campagne voeren, stap voor stap een webpagina inrichten etc.

2.3 Opleiding OCS 25 september 2021

Ter voorbereiding van de online campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen heeft het partijbureau een hybride opleiding voor online campagnestrategen ingericht met 1 fysieke lesdag op het partijbureau op 25 september. Talentvolle leden uit alle provincies werden uitgenodigd om mee te doen aan deze samenwerking tussen de afdelingen communicatie en HRM waar 35 leden zijn opgeleid in online campagnestrategie.

2.4 Online meet & greets voor nieuwe leden

Door het coronavirus was het niet mogelijk om fysieke meet & greets te organiseren en werden de meet & greets digitaal. Gemiddeld waren er zo'n 15 nieuwe leden per sessie aanwezig.

De online meetings vonden plaats op:

26-01 Meet en Greet met Anne Kuik

02-02 Meet en Greet met Pieter Heerma

19-05 Meet en Greet met Hilde Palland
12-07 Meet en Greet met René Peters
14-10 Meet en Greet met Marnix van Rij
10-11 Meet en Greet met Mustafa Amaouch
24-11 Meet en Greet met Joba van den Berg

3. Ledenwerving

Leden vormen het fundament van onze partij. Nieuwe leden werven is daarom essentieel, maar is ook al jaren een uitdaging gebleken. 2021 mag echter een goed ledenwerfjaar worden genoemd. Er zijn meer dan 2000 nieuwe leden geworven.

Op deze manieren hebben we leden geworven:

- afdelingen motiveren en mobiliseren met bonusacties, kant-en-klare ledenwerfbanners en uitgebreide ledenwerftips,
- lid-werft-lid acties via nieuwsbrieven en het ledentijdschrift, per sms en via whatsapp,
- leden werven via social media en customer journeys.

Rondom de verkiezingen is er een ‘Wopke’ mok gemaakt die succesvol is ingezet om leden te werven. Een van de andere welkomstcadeaus die nieuwe leden konden kiezen, is een meet & greet met een CDA-prominent. Deze optie was ook heel populair en naast een ledenwerf impuls is dit een geweldige middel om gelijk leden aan de partij te binden.

4. Publieksvoorlichting en persvoorlichting

4.1 Publieksvoorlichting: Zendtijd Politiek partijen

Eén van de activiteiten van de pers/publieksvoorlichting is de verzorging van eventuele uitzendingen in het kader van de Zendtijd voor Politieke Partijen (ZPP). In 2021 hebben we voor de Tweede Kamerverkiezingen een spotje gemaakt en na de verkiezingen hebben we een spotje over de aanpak van ondermijning gemaakt.

Onder publieksvoorlichting verstaan we ook gesprekken met leerlingen en studenten die een politiek onderwerp onderzoeken en met kiezers die inhoudelijke vragen en commentaar hebben. Deze gesprekken konden zowel online, telefonisch als in persoon plaatsvinden.

4.2 Persvoorlichting

Persvoorlichting is met name relevant bij grote besluiten vanuit het Landelijk Bestuur en de Verenigingsraad. Voorbeelden van momenten dat we persvoorlichting hebben ingezet is bij het vertrek van de partijvoorzitter, de benoeming van de interim-partijvoorzitter, het rapport van Commissie Spies, het bijzonder congres en bij het aantreden van het nieuwe Landelijk Bestuur. Hierbij schrijft de afdeling persberichten en ondersteunt het de voorzitter en andere bestuursleden in de representatieve taken, bij interviews en in andere publieke optredens.

5. Redactie

De redactie is verantwoordelijk voor het ledenblad van het CDA, voor Bestuursforum, het blad van de CDA-bestuurdersvereniging (BSV), voor de nieuwsbrieven en de (eind)redactie van overige uitgaven. Daarnaast adviseert de redactie over middelen, vormgeving en content op internet.

5.1 CDA.nl – het tijdschrift

In 2021 zijn er drie nummers van CDA.nl – het tijdschrift (32 pagina's) verschenen.
nummer 1: Campagne: Nu doorpakken
nummer 2: Zomernummer
nummer 3: Kerstnummer

De oplage van het ledenblad was (ca.) 32.000 exemplaren.

5.2 Bestuursforum

In 2021 heeft het redactieteam zorg gedragen voor zes uitgaven van Bestuursforum. Dit blad richt zich op alle decentrale CDA-politici en wordt gemaakt in opdracht van de CDA-bestuurdersvereniging. De inhoud werd verzorgd door een eigen, vaste redactie onder eindredacteurschap van Ymkje van 't Riet. Heleen Keur, wethouder van Den Helder, is hoofdredacteur van Bestuursforum.

In 2021 verschenen de volgende dossiers (hoofdthema's):

nummer 1: Asielbeleid & Integratie
nummer 2: Rolverdeling van de bestuurslagen
nummer 3: Regionale Energie Strategie
nummer 4: Omgaan met beperkte ruimte
nummer 5: Sport & bewegen
nummer 6: Begrijpen we elkaar nog?

De oplage van Bestuursforum was 2300 exemplaren.

5.3 Digitale nieuwsbrief

In samenwerking met de Tweede Kamerfractie is wekelijks een ledennieuwsbrief verzorgd, die met uitzondering van de recesperiodes elke week verschenen is. Verzendmoment: zaterdagochtend. Daarnaast zijn er relatief veel extra nieuwsbrieven verstuurd o.a. ivm campagne TK2021 en bestuurswisseling. (zie ook 6.3).

6. Online communicatie

Tijdens de Tweede Kamerverkiezingen is er in 2021 stevig ingezet op online communicatie waaronder website, mailings en social media. Het doel is en blijft om de band tussen kiezer en partij te versterken. In dit jaar hebben we gebruik gemaakt van onder andere de onderstaande online middelen.

6.1 Website

Het CMS (TYPO3) heeft in 2021 doorontwikkeling gehad naar een volgende versie. Ook dit jaar maakten CDA-afdelingen de stap naar dit platform, waardoor nu bijna 90% van de gemeenten is aangehaakt. Deze websites worden beheerd door ongeveer 600 lokale CDA-ers. Dit resulteert in een dagelijkse stroom aan verzoeken die door de helpdesk op het partijbureau is behandeld. Dit waren er in 2021 o.a. over het CMS ongeveer 1750. Daarnaast is er in 2021 veel werk verricht aan het maken van verder optimaliseren van de systemen.

6.2 Social Media

De coronacrisis bleef van invloed in het afgelopen jaar waardoor de online kanalen extra belangrijk bleven voor communicatie met kiezers. Social media is veelvuldig ingezet gedurende het politieke jaar met als hoogtepunt de Tweede Kamerverkiezingen.

Het afgelopen jaar heeft het online team in de campagnetijd opgeschaald met meerdere stagiaires en vrijwilligers. Na de verkiezingen is het team weer gaan functioneren met een kleinere bezetting. Samen met de collega's van de Tweede Kamerfractie keken we regelmatig wat voor soort content we wilden maken, hoe we die konden produceren en via welke social media platformen we dit wilden verspreiden.

6.3 CRM

Voor de communicatie-afdeling is een goedwerkend CRM-systeem van groot belang omdat dit helpt om persoonlijk met leden, kiezers en geïnteresseerden te communiceren. Dit is belangrijk om als politieke partij goed te kunnen functioneren. Daarbij kan onderscheid gemaakt worden tussen het administratiesysteem en het communicatiesysteem.

In 2021 heeft het CDA op CRM-gebied ingezet op:

- Het vergroten van de database. Met een email tool, gekoppeld aan onze database, kunnen afdelingen hun achterban online nieuwsbrieven versturen. Door een aanmeldformulier aan te bieden, konden lokaal geïnteresseerden zich inschrijven op deze nieuwsbrief en ontstaat verbinding.
- Het inzetten van een voorkeurencentrum. D.m.v. de afmeldlink onderaan iedere mail kunnen leden hun voorkeuren voor te ontvangen mailings doorgeven. Zo kunnen mensen zich ook voor meerdere mailings tegelijk aanmelden.
- Het inzetten van journeys. Om mensen meer betrokken te laten voelen bij het CDA worden ze door een 'customer-journey' (klantenreis) geleid zodat zij relevante informatie ontvangen. Zo voelen zij zich nog meer betrokken bij het CDA.

6.4 AVG

Sinds 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht binnen de Europese Unie. Dit heeft gevolgen voor alle organisaties in Nederland, waaronder het CDA. De ICT-coördinator van het Partijbureau is aangewezen tot Functionaris Gegevensbescherming. Hij wordt hierbij ondersteund door de partij-jurist en geadviseerd door een externe partner.

Er vond in 2021 een algemeen onderzoek door de Autoriteit Persoonsgegevens plaats dat betrekking had op alle politieke partijen waarbij ook het CDA de bij het onderzoek behorende vragen vragen heeft beantwoord.

Verder is in 2021 door middel van mailings blijvend gewerkt aan bewustwording over privacy bij de werknemers, bestuurders en leden. Ook zijn afdelingen geholpen met het AVG-proof campagne voeren.

7. Huisstijl, vormgeving, ontwerpservice en webwinkel

7.1 Huisstijl & vormgeving

Een aantal jaar geleden heeft de CDA-huisstijl een grote verandering ondergaan op het gebied van kleur, lettertypes en stijl. Deze stijl is ontworpen op basis van uitgebreid stijlonderzoek onder (potentiële) kiezers en is breed doorgevoerd in alle drukwerk- en online uitingen evenals tijdens verschillende verkiezingen op zowel lokaal, provinciaal als landelijk niveau. In 2021 is deze huisstijl nog eens opgefrist in samenwerking met een merkenbureau door het toevoegen van een aantal elementen maar de kern is gebleven vanwege de zichtbaarheid en eenduidige uitstraling.

Na afloop van de Tweede Kamerverkiezingen in 2021 bleek uit gesprekken met (provinciaal) campagneleiders dat de campagne-huisstijl als moderner en verfrissender werd ervaren en er draagvlak was om deze stijl met de oorspronkelijke huisstijl te combineren.

Hierdoor is er een doorontwikkelde huisstijl ontstaan met meer keuze-elementen zoals het CDA-logo die een aantal belangrijke kernwaarden zoals openheid, eenheid en toegankelijkheid verbeeldt en daarnaast worden er twee lettertypen gebruikt die zijn gebaseerd op gebruikersonderzoek.

Verder zorgt het kleurenspectrum voor herkenbaarheid, transparantie en harmonie. In de doorontwikkelde huisstijl zijn ook online eye-catcher kleuren toegevoegd. Deze felle en contrasterende kleuren zorgen ervoor dat CDA-boodschappen de strijd om aandacht aankunnen op de digitale schermen.

Voor lokale, provinciale en landelijke gebruikers zijn er verschillende middelen beschikbaar gesteld om de huisstijl op een laagdrempelige manier toe te kunnen passen zoals een huisstijlhandboek, de huisstijlsite, een CDA ontwerpservice maar ook een illustratie-beeldbank en een webwinkel.

In 2021 heeft de vaste grafisch vormgever in samenwerking met de stagiairs tal van (campagne)producten en middelen ontworpen voor diverse kanalen zoals onder andere posters, flyers, brochures, rapporten, kaarten, digitale en drukwerk banners, animaties, ledenwerf & campagnematerialen, event uitingen, templates voor de ontwerpservice en verschillende edities van het ledenblad.

7.2 Ontwerpservice

Het CDA werkt al sinds 2012 met een ontwerpservice, waarin allerlei formats opgenomen zijn voor drukwerk en online banners. In 2020 is gestart met een nieuwe ontwerpservice en deze is in 2021 in gebruik genomen. De inlog is in deze ontwerpservice gebonden aan functies en is persoonlijk als je een bepaalde functie vervult.

In de nieuwe ontwerpservice zijn formats opgenomen voor algemeen gebruik zoals correspondentiedrukwerk, logo's, online banners en een beeldbank met themafoto's.

Voor de Tweede Kamerverkiezingen van 2021 en de Gemeenteraadsverkiezingen van 2022 zijn formats opgenomen voor campagne-artikelen als posters, flyers, folders, onlinebanners etc. De ontwerpservice is hiermee permanent te gebruiken, 24/7 per dag.

7.3 Webwinkel

Via de webwinkel kunnen leden en afdelingen materialen bestellen die zij nodig hebben voor hun evenementen en (permanente) campagne. Dit varieert van pennen en winkelwagenmuntjes tot kleding.

Eind 2021 was de webwinkel weer helemaal gevuld ter voorbereiding op de Gemeenteraadsverkiezingen van 2022.

8. Verkiezingen

8.1 Verkiezingen voor herindelingen november 2021

Op woensdag 24 november vonden er herindelingsverkiezingen plaats in 11 gemeenten.

Langedijk en Heerhugowaard vormen de nieuwe gemeente Dijk en Waard. Purmerend is uitgebreid met de huidige gemeente Beemster. Landerd en Uden gaan door als de gemeente Maashorst en in Noord-Brabant gaan Boxmeer, Cuijk, Grave, Sint Anthonis, en Mill en Sint Hubert door als Land van Cuijk.

In de laatstgenoemde nieuwe gemeente won het CDA 13 zetels. Daarmee werd het CDA de grootste partij. In de nieuwe gemeente Dijk en Waard eindigde het CDA met 2 zetels.

In Purmerend kreeg het CDA 3 zetels. In Purmerend brachten relatief de minste mensen hun stem uit: bijna een op de drie inwoners kwam af op een stembureau. In de nieuwe gemeente Maashorst eindigde het CDA op de tweede plaats met 5 zetels.

De lokale campagneteams zijn ondersteund door het partijbureau. Zowel strategisch als operationeel heeft het landelijke team kennis en kunde beschikbaar gesteld.

8.2 Voorbereidingen verkiezingen Tweede Kamer 17 maart 2021

De eerste maanden van 2021 stonden volledig in het teken van de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen en de ondersteuning van lijsttrekker en de kandidaten. Zo werden er campagnevideo's gemaakt, posters, flyers en online advertenties. Helaas maakte de coronapandemie het moeilijker om als kandidaat met kiezers in gesprek te gaan. Via digitale calls probeerden kandidaten toch zoveel mogelijk met kiezers in contact te komen. Daarmee was deze campagne meer dan ooit te voren een digitale campagne.

In totaal maakten 10.462.677 burgers hun gang naar de stembus op 17 maart voor de verkiezingen voor de Tweede Kamer. De opkomst was 78,7%, -2.9% (-100.779 stemmen) minder dan vier jaar geleden.

Corona bleek achteraf geen grote impact te hebben op de totale opkomst. De aangepaste stemopties hebben zeer vermoedelijk bijgedragen aan een goede opkomst ondanks corona.

Het CDA komt bij deze verkiezingen uit op 15 zetels en verloor daarmee -4 zetels. Dat is 9.5% van de stemmen, -2.9% (-311.195) ten opzichte van vier jaar geleden. In totaal kreeg het CDA 990.601 stemmen.

8.3 Voorbereiding verkiezingen Gemeenteraad 16 maart 2022

Vanaf april liepen de voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen. Het doel was om lokale afdelingen, afdelingsbesturen, lijsttrekkers en kandidaten optimaal te ondersteunen. Via handleidingen, vragenuurtjes en trainingen zijn afdelingen voorbereid op deze verkiezingen. Daarnaast zijn er templates gemaakt voor bijvoorbeeld posters en flyers die vervolgens in de ontwerpservice zijn geüpload.

In 2021 is begonnen met de ontwikkeling van een tool waarmee de kiezer kan zien waar alle CDA-kandidaten wonen, wie ze zijn en wat hun speerpunten zijn. Deze is begin 2022 uitgerold.

III. Sector HRM/Steenkampinstituut

1. Inleiding

In dit verslag worden de activiteiten beschreven, die de sector HRM / Steenkampinstituut in 2021 op het gebied van HRM, opleiding en ontwikkeling heeft ontwikkeld, geactualiseerd en/of heeft georganiseerd.

Niet het volledige opleidingsaanbod van het Steenkampinstituut wordt omschreven, maar enkele cursussen en trainingen uitgelicht. Dit betreft cursusaanbod dat in 2021 specifiek in de belangstelling stond en waarin extra tijd en aandacht is geïnvesteerd. Het kan dan gaan om nieuwe cursussen die zijn ontwikkeld en waarvoor trainers zijn opgeleid of om trainingen die in 2021 zijn herzien of geactualiseerd.

2.1 Organisatie Sector HRM/ Scouting

2.1.1 Organisatie

De sector HRM/ Scouting werkt met 12 provinciale HRM-commissies en in totaal met circa 90 vrijwilligers in het land samen om te zorgen dat leden hun weg binnen en buiten de partij vinden. Bij het zoeken naar bestuurders en volksvertegenwoordigers ligt de nadruk op het zijn van een brede volkspartij. Waarbij gelet moet worden op een diverse vertegenwoordiging.

2.1.2 Begeleiding en coördinatie van de provinciale HRM coördinatieteams

De vrijwilligers hebben een cruciale taak de HRM-activiteiten op lokaal- en provinciaal niveau te ontwikkelen, stimuleren en uit te voeren. Het gaat dan met name om talentscouting en talentontwikkeling, het ondersteunen van diverse (lokale) kandidaatstellingsprocedures, het bevorderen van functioneringsgesprekken in de lokale en provinciale afdeling met bijvoorbeeld raadsleden, wethouders, Statenleden en gedeputeerden. Jaarlijks organiseert de afdeling HRM plenaire bijeenkomsten met de provinciale HRM-commissieleden om hen te informeren, ervaringen en 'best practices' met elkaar uit te wisselen en hen verder te professionaliseren.

2.1.3 Begeleiden en coördineren van oriëntatie-gesprekken

De provinciale HRM-commissieleden bieden leden met politiek-bestuurlijke ambitie, na ontvangst en bestudering van hun CV, de mogelijkheid voor een oriëntatiegesprek. In een gesprek adviseren zij over de opleidingsmogelijkheden en over politiek-bestuurlijke loopbaanmogelijkheden. Men krijgt advies over de diverse netwerken binnen de partij en welke mogelijkheden er zijn om te participeren binnen de partij. De medewerker HRM ondersteunt, begeleidt en

adviseert de HRM-commissieleden bij het voeren van deze gesprekken, en coördineert de landelijke HRM-databank.

2.1.4 Diversiteit en participatie vrouwen in de politiek

Bij alle activiteiten is er aandacht voor het meer laten deelnemen van vrouwen aan de politieke activiteiten binnen het CDA. Daarnaast wordt continu gewerkt aan het CDA als brede Volkspartij. Er hebben meerdere brainstorms plaatsgevonden over hoe diversiteit binnen de partij meer gestimuleerd kan worden. Hieruit volgde onder andere ook acties op beeldregie en communicatie.

2.2 Talentenpoules

Leden met politieke ambities en/of specifieke talenten komen terecht in specifieke begeleidingstrajecten, ook wel poules genoemd.

2.2.1 Externe-Wethouderspoule

De afdeling HRM onderhoudt een Wethouderspoule met oud-wethouders en talentvolle leden die interesse hebben in het wethouderschap. Afdelingen met de vraag naar een wethouder 'van buiten', bv. als gevolg van een tussentijds vertrek, kunnen zo gefaciliteerd worden. In deze poule staan oud-wethouders en leden met wethouderambities geregistreerd. De poule wordt in samenwerking met de Provinciale HRM-commissieleden actueel gehouden.

2.2.2 Kandidaat-Burgemeesterspoule

In nauw overleg met de burgemeestersscouts (die onderdeel zijn van de provinciale HRM-commissie) en de Bestuurdersvereniging wordt er een overzicht bijgehouden van geïnteresseerden en geschikte burgemeesterskandidaten. Het Partijbureau vormt het aanspreekpunt voor de burgemeestersscouts en heeft hierin een faciliterende en coördinerende rol. Het Partijbureau informeert de burgemeestersscouts met regelmaat over lopende en toekomstige burgemeestersvacatures. Voor geïnteresseerden in het ambt worden informatiebijeenkomsten georganiseerd.

2.2.3 Talentenpoule

Met de provinciale afdelingen is in 2019 gestart met een talentenpool. Om zo vanuit alle regio's potentiële volksvertegenwoordigers extra te begeleiden. Bij de samenstelling van deze poule is extra gelet op het aandragen van toekomstige vrouwelijke politici. De netwerken zijn hier ook aangehaakt om gezamenlijk te werken aan de brede volkspartij van de toekomst.

2.2.4 Landelijke fracties

De sector HRM ondersteunt de partijvoorzitter in de organisatie en verslaglegging van de functionerings- / en beoordelingsgesprekken van de landelijke fractieleden. Het gaat hier om leden van de Eerste Kamer, Tweede Kamer en het Europees Parlement.

2.2.5 Landelijk Bestuursleden

In 2021 is er een geheel nieuw Landelijk Bestuur aangesteld. Dit unieke proces is door de sector HRM begeleid en ontwikkeld.

2.2.6 Decentrale volksvertegenwoordigers en bestuurders

Samen met de Bestuurdersvereniging zijn in 2021 alle voorbereidingen getroffen voor de Gemeenteraadsverkiezingen. Van handleidingen voor de werving en selectiegesprekken tot trainingen op het gebied van diversiteit. Zo konden de lokale afdelingen direct na de Tweede Kamerverkiezingen aan de slag.

2.3 Overige activiteiten

2.3.1 Netwerken

Vanuit de sector HRM/scouting worden de netwerken CDJA, CDAV, CDA Pride en de Dertigers ondersteund. Naast deze officiële partij-netwerken worden ook informele netwerken gestart om leden met elkaar te verbinden op werk- of interessegebied.

2.3.2 Activiteiten

De sector organiseert verscheiden activiteiten om het CDA als brede volkspartij te positioneren. Dit kan variëren van bijeenkomsten waar leden met Landelijk Bestuursleden kunnen sparren over de toekomst van de Partij, Generatie '22 met het CDJA tot aan de Carriéredag voor vrouwen (ism met Steenkampinstituut). Door COVID zijn veel fysieke bijeenkomsten niet doorgegaan. Deze zijn grotendeels vervangen door digitale sessies.

3.1 Het Steenkampinstituut

3.1.1 Organisatie

Het Steenkampinstituut (SI) verzorgt vanaf de oprichting van het CDA alle opleidingen en trainingen. Het SI bestaat naast de medewerkers op het Partijbureau uit een netwerk van trainers, ervaringsdeskundige en onderwijsconsulenten in het land.

Naast landelijke opleidingen worden er door de consulenten in de regio's cursussen en trainingen georganiseerd. De meeste trainingen hebben vanwege Covid digitaal plaatsgevonden.

Het opleidingsaanbod wordt bij de CDA-leden op verschillende manieren onder de aandacht gebracht. Via het bestuursforum, digitale nieuwsbrieven, social media en de website www.cda.nl/si.

3.1.2 Provinciale consulenten opleiding en ontwikkeling

Er wordt twee keer per jaar een bijeenkomst georganiseerd voor de provinciale consulenten, waarbij ontwikkelingen op het gebied van HRM & opleidingen inclusief de cursusplanning voor de betreffende periode besproken worden. Daarnaast worden er ervaringen uitgewisseld en wensen vanuit de provincie besproken.

Naast communicatie met de provinciale scholingsconsulenten via de online leeromgeving ondersteunt het Steenkampinstituut de consulenten ook bij hulpvragen die per mail of telefonisch binnenkomen. Voor de organisatie van het regionale opleidingsaanbod wordt jaarlijks budget ter beschikking gesteld.

3.2 Landelijke activiteiten

Het jaar 2021 stond in het teken van de voorbereidingen van de Gemeenteraadsverkiezingen. Zo zijn er vanuit het SI de training coalitie-vorming, oriëntatie wethouderscursus en diverse opleidingen omtrent het werven en selecteren georganiseerd. Dit naast het standaard aanbod waaronder 'Politiek begint met een mensbeeld' en het 'CDA in Europa'.

Ook een intensieve training 'Debatmasters' werd uitgerold voor de leden die zich meer wilde verdiepen en ervaring wilde opdoen in de verschillende debatvormen. Het SI was een partner in de organisatie van de digitale 'dagen voor de Afdelingen' en het generatieproject van het CDJA. In samenwerking met de BSV hebben ook meerdere activiteiten plaatsgevonden.

Tot slot heeft het SI voor nieuwe leden ook de Zomerschool georganiseerd, waarin leden een stoomcursus "politiek & CDA" krijgen.

3.3 Decentrale opleidingen

Dit jaar hebben we naast de oriëntatie raadsledencursus ook de kandidaat raadsledencursus in een nieuw jasje gestoken. Beide opleidingen hebben eraan

bijgedragen dat het CDA in 2022 met meer dan 7000 kandidaten mee konden doen aan de gemeenteraadsverkiezingen.

3.4 Online modules

Naast opleidingen en trainingen zijn er ook zelfstandige leermodules. Deze worden aangeboden via de digitale leeromgeving. Hierdoor kunnen deelnemers op hun eigen tijd en tempo zich verdiepen in onder andere de 'Bestuurlijke kaart van Nederland' en 'het Christendemocratie'.

IV. Sector Financiën en Interne organisatie

1. Facilitair

De medewerkers hebben als hoofdtaak het bevorderen van de arbeidsomstandigheden in de brede zin van het woord, zowel voor de werknemers als voor degenen die het CDA Partijbureau gebruiken als vergaderlocatie. Dat heeft betrekking op het schoonhouden van het pand, het voorzien in de catering en ook de werkomstandigheden handhaven volgens de 'arbeidsomstandigheden wetgeving'.

Concrete producten en diensten die werden opgeleverd zijn de volgende:

- Goed ingerichte werkplekken
- Schone werkkamers, vergaderruimtes, toiletten
- Een goed onderhouden gebouw.
- Een toegankelijk en opgeruimd archief
- Een lunchgelegenheid voor de medewerkers
- Een goede ontvangst van bijzondere gasten inclusief warme maaltijd

Er zijn externe huurders van de kantoor- en opslagruimtes die niet door het CDA gebruikt worden, grotendeels via een gezamenlijke exploitatie in samenwerking met Conceptors B.V. De medewerkers van Facilitair zijn aanspreekpunt voor alle verhuur gerelateerde zaken en verzoeken.

De vergaderfrequentie is afgenomen in ons pand door Covid-19 maar wordt in de komende jaren weer gestimuleerd, met het oog op de kosten van externe zaalhuur en het optimaal benutten van de huidige interne capaciteit.

2. Systeembeheer

Het onderdeel systeembeheer biedt aan de medewerkers van het CDA Partijbureau en gelieerde organisaties volledig ingerichte werkplekken aan. Dit behelst een werkplek ingericht met pc/chromebox, een telefoon en print faciliteiten. Systeembeheer draagt zorg voor het up-to-date houden van de faciliteiten. Tevens biedt systeembeheer ondersteuning bij functionele en technische vragen van gebruikers, daarbij ondersteund door FourTop.

De ledenadministratie wordt gevoerd via Salesforce. In de afgelopen jaren is de inrichting steeds meer geoptimaliseerd en dat blijft een doorlopende taak. Naar afdelingen worden de gegevens ontsloten via de Dirk applicatie.

3. Ledendesk

De Ledendesk vervult 3 taken:

- Verzorgen van de ledenadministratie
- Uitvoeren van ledenzorg
- Bemensing van de receptie en aannemen van de telefoon

3.1 Ledenadministratie

De bijdragen van de leden vormen een belangrijke bron van inkomsten voor de partij. Tevens vormen zij de basis van de partij in het algemeen en wordt er volop gecommuniceerd met deze leden. Dat kunnen individuele leden zijn maar ook groepen van leden zoals afdelingsbesturen, gemeentelijke afdelingen en provinciale afdelingen.

Gegevens van leden worden vastgelegd in de ledenadministratie. Dat vraagt een goede communicatie met andere (lokale) afdelingen en gelieerde organisaties. De ledenadministratie is ook een essentiële bron van informatie voor ledenzorg en ledenbehoud.

Een belangrijke rol is weggelegd voor de ledenadministratie bij evenementen. Naast het feit dat alle aanmelders via de ledendesk worden vastgelegd vervult de ledendesk een belangrijke taak bij de aanlevering van de bestanden en bij de complete organisatie van het evenement, in samenwerking met de afdeling systeembeheer.

Concrete producten en diensten die werden opgeleverd zijn de volgende:

- Ledenlijsten voor afdelingen en provincies (digitaal en papier)
- Acceptgiro's versturen aan afdelingen t.b.v. herinneringen
- Muteren van diverse gegevens op lidniveau
- Bestandsselecties voor het secretariaat, afdelingen en provincies
- Contributieverzoeken, herinneringen en overige mailings
- Welkomspakketten
- Ledenservice
- Rapportages aan het management met strategische informatie

De ledenadministratie wordt gevoerd via Salesforce. In de afgelopen jaren is de inrichting steeds meer geoptimaliseerd en dat blijft een doorlopende taak. Naar afdelingen worden de gegevens ontsloten via de Dirk applicatie.

3.2 Ledenzorg

Ledenzorg betreft het beheren van de relatie met de leden. Feitelijk heeft dit veel raakvlakken met het administreren van de gegevens van de leden in de ledenadministratie.

3.3 Receptie en telefonie

Gasten worden aan de balie ontvangen en mensen die contact zoeken met het CDA worden naar de juiste contactpersoon doorgeleid. Daarbij fungeert de ledendesck als overloop van andere afdelingen bijvoorbeeld voor de verzending van mailings.

De gehele postverwerking vindt ook plaats bij de ledendesck. De inkomende post wordt gesorteerd. De uitgaande post gefrankeerd op de juiste kostenplaats.

Concrete producten en diensten die werden opgeleverd zijn de volgende:

- Professionele ontvangst van bezoekers, overdag en 's avonds (m.b.v. oproepkrachten)
- Professionele afhandeling van telefoongesprekken
- Verzorgen inkomende en uitgaande post
- Uitleen fietsen, apparatuur e.d.

Voor de avondvergaderingen zijn er oproepkrachten beschikbaar die de functie van avondreceptioniste/gastvrouw konden vervullen.

4. Financiële administratie

De meeste lokale CDA afdelingen hebben een bankrekening bij de Rabobank via het landelijk bureau. De financiële administratie verwerkt de wijzigingen van penningmeester, en regelt dat dit bij de Rabobank verwerkt wordt.

Een terugkerende klacht van lokale CDA afdelingen is dat de bankkosten zo hoog zijn. Na onderhandelingen met de Rabobank is er eenmalig toegezegd om in 2020 € 1,99 per maand korting te geven. In 2021 heeft de Rabobank dezelfde korting verleend. Dit was in de verdeelstaten van december 2020 en 2021 zichtbaar. Voor 2022 is reeds afgesproken dat de Rabobank ook korting zal verlenen onder dezelfde voorwaarden.

Met de komst van de assistent controller kon vanaf 2019 de informatievoorziening verbeterd worden richting management/bestuur.

De financiële administratie wordt gevoerd met behulp van Basecone en Twinfield. In Basecone

worden digitaal de binnengekomen facturen ingelezen, en deze worden vervolgens digitaal geautoriseerd door de desbetreffende functionaris en/of budgethouder.

In Twinfield wordt de feitelijke financiële administratie verwerkt, en worden er betaalbestanden aangemaakt die bij de bank ingelezen worden, zodat ze betaald kunnen worden. Ook worden vanuit dit pakket de verkoopfacturen verstuurd, veelal per e-mail.

V. Wetenschappelijk Instituut voor het CDA

Inleiding

Het WI is een creatieve broedplaats van vernieuwing. Steeds opnieuw zal het WI vanuit zijn christendemocratische overtuiging nieuwe, hoopvolle perspectieven willen aandragen voor een coöperatieve samenleving. In samenwerking met de partij en de fracties, van landelijk tot lokaal. De agenda voor de komende jaren is verwoord in *Zij aan zij* en in *Recht doen, gezond leven en verschil verbinden* (verslag-Van Zwol over de herkenbaarheid van het CDA).

Het jaar 2021 stond, net als 2020, voor een groot deel in het teken van beperkingen door het coronavirus. Het politieke jaar 2021 stond in het teken van de Tweede Kamerverkiezingen. Helaas viel de uitslag van 17 maart 2021 voor het CDA tegen. Gelukkig kon de inhoudelijke investeringsagenda van ons instituut door opgespaarde buffers en externe middelen ook in 2021 worden doorgezet.

De aanbevelingen vanuit de evaluatiecommissie-Spies ('Zij aan zij werken aan herstel') sterken ons om samen met de partij en fracties in gezamenlijkheid te werken aan het verder uitwerken van de inhoud. De twee position papers, die in samenwerking met Tweede Kamerleden Derk Boswijk en Henri Bontenbal zijn geschreven, zijn hiervan de eerste pennenvruchten.

Om een gemeenschappelijk huis

Het hart van het Wetenschappelijk Instituut is en blijft visievorming voor de middellange en lange termijn. Binnen de reeks 'Om een gemeenschappelijk huis' is afgelopen jaar de essaybundel *Geloof in de democratische rechtsstaat* verschenen. In gezamenlijkheid met het Wilfried Martens Centre zijn een tweetal bundels verschenen: *Klimaat van het midden* en *Seeing Europe anew*.

CDV

Ons tijdschrift CDV was ook afgelopen jaar het visitekaartje van het WI, een vrijplaats om actuele ontwikkelingen in politieke en samenleving vanuit christendemocratisch perspectief te bestuderen en handelingsperspectieven te schetsen. In 2021 verschenen diverse politiek-eigentijdse nummers, onder andere over de beperkte ruimte en de coöperatieve samenleving.

BRAM

Onze podcast 'Bram' heeft als doel om via moderne communicatiemiddelen verdieping te zoeken op grote maatschappelijke vraagstukken. Ook in 2021 zijn er

diverse afleveringen van onze podcast 'Bram' verschenen. Deze 'pilot' is geslaagd en zal in 2022 een vervolg krijgen.

Vorming en toerusting

Nieuw in 2021 was de zomerschool 'Bronnen van de christendemocratie' waar zo'n twintig jongeren zich hebben verdiept in de rijke geschiedenis en bronnen van de christendemocratie. Daarnaast heeft ons Young Professionalsnetwerk met zo'n vijftig jongeren in Utrecht en Nijmegen een vervolg gekregen. Door de coronabeperkingen konden helaas niet alle bijeenkomsten doorgaan. Des te meer reden om in 2022 een vervolg te geven aan dit netwerk en ook in nieuwe steden te starten.

Ook in 2022 blijven we onverminderd doorgaan met het doordenken van het christendemocratische gedachtegoed en het ondersteunen van CDA-politici, van lokaal tot Europa. Ons werk kan alleen op vruchtbare bodem landen als we ons tegelijk realiseren voor wie we ons werk doen. Dat mooie spanningsveld tussen onze onafhankelijkheid en onze verbondenheid met vele christendemocraten koesteren we. Ook in 2022 willen we op dit snijvlak staan en met vereende krachten dienstbaar zijn aan de christendemocratie, aan de politiek en aan de samenleving.

Drs. Richard van Zwol
voorzitter WI

Drs. Pieter Jan Dijkman
directeur WI

1. Publicaties

In 2018 zijn wij gestart met ons meerjarenplan voor 2018-2022, getiteld 'Om een gemeenschappelijk huis'. Voor het WI is het van belang om zijn publicaties op te zetten vanuit een duidelijk politiek concept, met heldere beleidsvoorzetten, langs een aantal bestendige, herkenbare, christendemocratische lijnen.

***Klimaat van het midden. Klimaatverandering als gemeenschappelijke uitdaging**

Redactie: Arjen Siegmann

Publicatie: juli 2021

Klimaatverandering staat hoog op de politieke agenda. De sleutels voor het klimaatvraagstuk liggen bij de overheid, de wetenschap en het bedrijfsleven, maar de klimaattransitie is niet mogelijk zonder draagvlak onder de middenklasse. Samen met het Wilfried Martens Centre for European Studies (WCMES) schreef Arjen Siegmann deze bundel.

De aanleiding voor deze bundel is de overtuiging dat de kern van de samenleving, het midden, als uitgangspunt moet dienen voor een realistisch klimaatbeleid. De meerderheid moet het probleem kunnen begrijpen, voordat we ingrijpende politieke keuzes maken. Ook moet de verantwoordelijkheid goed verdeeld zijn. De politieke keuzes moeten aansluiten bij de eigen normen en waarden die mensen hebben. Een aantal vragen staat in deze bundel centraal. Allereerst, hoe verhouden de gepolariseerde standpunten over klimaatverandering van verschillende groepen zich tot hun morele waarden, wereldbeeld, traditie, culturele normen en waarden? Wat is een goede verdeling van de verantwoordelijkheden? En, hoe zorgen we ervoor dat klimaatbeleid begrijpelijk is, en aanhaakt bij de eigen ervaring van wat rentmeesterschap is?

***Geloof in de democratische rechtsstaat. Een christendemocratisch verhaal voor de rechtsstaat**

Redactie: Maurits Potappel, Jacob van de Beeten en Carina van Os

Publicatie: november 2021

De democratische rechtsstaat in Nederland staat terecht in het middelpunt van het publieke debat. In christendemocratisch perspectief is de rechtsstaat nooit alleen een formaliteit. Zij is meer dan een set aan regels, normen, procedures en instituties: zij is een waardengemeenschap waarin gerechtigheid heersen moet. Een goed functionerende rechtsstaat impliceert niet alleen institutionele waarborgen, maar ook een rechtsstatelijk ethos van burgers en een

rechtsstatelijke cultuur die de rechtsstaat draagt. Deze essaybundel verkent aan de hand van diverse invalshoeken en onderwerpen het ethos van de democratische rechtsstaat. De bundel is geredigeerd door Maurits Potappel (fellow WI), Jacob van de Beeten en Carina van Os.

***Seeing Europe anew. Young politicians and the future of Europe**

Publicatie: november 2021

Door de eindeloze diversiteit die Europa kenmerkt is het Europese project work in progress. Vorige generaties hebben Europa een rijk erfgoed van tradities, culturen, diversiteit en pluralisme meegegeven. Maar niemand zal ooit in staat zijn om Europa als een voltooid fenomeen te verklaren. Samen met het Wilfried Martens Centre for European Studies (WMCES), het CDA Europanetwerk en de Konrad-Adenauer-Stiftung (KAS) heeft het WI een interviewbundel uitgebracht over de toekomst van Europa. Negen, jonge ambitieuze politici uit verschillende Europese landen bespreken de toekomst van Europa en de rol van de christendemocratie daarbij.

2. Position papers

Samen met de Tweede Kamerfractie heeft het WI in 2021 een tweetal gezamenlijke *position papers* uitgebracht. Voor 2022 staan nog een aantal van deze gezamenlijke notities op de planning.

Perspectief voor boeren - met Derk Boswijk

Het ontbreekt onze boeren en tuinders aan perspectief. Juist nu, nu we nadenken over de toekomst van Nederland na de coronacrisis, is het belangrijk de agrarische sector een helder toekomstperspectief te bieden. Samen met de Tweede Kamerfractie is de toekomst-visie Perspectief voor boeren. Nieuwe wegen naar een toekomstbestendige agrarische sector gepresenteerd. Duidelijkheid en hulp is wat de agrarische sector nodig heeft.

Ambitieuw christendemocratisch klimaatbeleid - met Henri Bontenbal

Samen met de Tweede Kamerfractie is het visiedocument Ambitieuw christendemocratisch klimaatbeleid. Op weg naar een duurzame en sociale economie gepresenteerd. Vanuit de filosofie van de christendemocratie bespreekt het de christendemocratische visie op het klimaat en worden er concrete beleidsvoorstellen gepresenteerd voor beter klimaatbeleid in Nederland.

3. CDV

Christen Democratische Verkenningen is het politiek-wetenschappelijke kwartaalblad van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. Het wil het geheugen vormen van de christendemocratische beweging en de kennis aandragen voor de verdieping van de ideologie van de christendemocratie. Ook onderzoekt het de betekenis van christendemocratische uitgangspunten voor politieke en maatschappelijke vraagstukken. Het blad doet dit op grond van een onafhankelijke opstelling ten opzichte van het CDA. Het profiel is verkennend, grenzen aftastend, opiniërend, zowel historisch-analytisch als toekomstgericht en internationaal georiënteerd.

CDV diept belangwekkende thema's uit nog voordat ze actueel zijn, door mensen die er echt toe doen. Het blad is een bron van waardevolle informatie voor zowel politici als politiek geïnteresseerden, omdat het dieper liggende motieven en gedachten blootlegt achter beleidskeuzen en standpunten. CDV verschijnt bij Uitgeverij Boom en heeft ca. 2.700 abonnees. CDV heeft een eigen website: www.tijdschriftcdv.nl

Redactie

Prof. dr. S.C. (Sophie) van Bijsterveld (voorzitter)

Drs. M. (Marc) Janssens (hoofdredacteur)

Drs. J. (Jan) Prij (redactiesecretaris)

Drs. S.J.L. (Bas) Aghina

Prof. dr. G. (Geerten) Boogaard

Prof. dr. Th.B.F.M. (Theo) Brinkel

Mr. C.J.L. (Chris) van Dam (namens de Tweede Kamerfractie - tot maart)

Dr. J.J. (Jan Jacob) van Dijk

Drs. P.H.J. (Pieter Jan) Dijkman (adviserend lid als directeur WI)

Drs. P.E. (Pieter) Heerma (namens de Tweede Kamerfractie)

A.Z. (Adger) van Helden MA (namens de CDA Bestuurdersvereniging)

Prof. dr. E. (Eelke) de Jong

Drs. G. (Gerrit) de Jong - tot mei

Prof. dr. L.J. (Bert Jan) Lietaert Peerbolte

Dr. P.J.G. (Paul) van Velthoven

Mr. drs. D.P.J. (Daniëlle) Woestenberg

De volgende nummers zijn in 2021 van CDV verschenen:

Lentenummer: *Jeugd in de knel

In het lentenummer staat de jeugdzorg centraal. Hoe komt het toch dat zoveel jongeren een vorm van jeugdhulp krijgen, in sommige gemeenten maar liefst één op de zeven. Dat ligt niet zozeer aan deze jongeren zelf, maar aan de samenleving die we met elkaar gecreëerd hebben, zo blijkt. Hun de regie op het eigen leven weer teruggeven zou het doel moeten zijn, juist om te voorkomen dat deze kinderen en hun gezinnen worden overgenomen door een leger aan hulpverleners. De jeugdhulp moet uit de greep van drang en dwang komen. Herstel van het vertrouwen in kinderen en ouders en de netwerken daaromheen is daarvoor de eerste stap.

***Zomernummer: In de ban van sport**

Sport vervult een belangrijke functie in onze samenleving. Sommigen menen zelfs dat ze de rol van religie heeft overgenomen als het gaat om het bieden van verbinding en zingeving. In het zomernummer van Christen Democratische Verkenningen onderzoeken we de dominantie van sport in onze maatschappij, en de rol die de overheid daarbij speelt. Moet die (top)sport meer stimuleren, of gaat ze juist te ver in het bevoorrechten hiervan? Veroverst de prestatiecultuur de sport te veel? En hoe te handelen bij internationale toernooien in discutabele landen?

***Herstnummer: Gedeelde ruimte**

Wonen, werken, recreëren, landbouw, natuur, energie en verkeer leggen een steeds grotere claim op de beperkte ruimte in Nederland. In deze CDV gaan we vanuit christendemocratisch perspectief op zoek naar manieren om met dit uiterst complexe vraagstuk om te gaan. Door diverse principes te verwoorden willen we voorkomen dat we de ruimte zo gebruiken dat weliswaar elk belang zijn aandeel krijgt, maar dat we ondertussen, en juist daardoor, onze leefomgeving vernietigen. Het adagium is: we moeten de ruimte delen, niet verdelen.

***Winternummer: De coöperatieve samenleving**

Coöperatieve krachten hebben al sinds de middeleeuwen economieën en maatschappijen in Europa gevormd. De recente opkomst van burgerinitiatieven en coöperaties zijn bevestigingen hiervan en laten de veerkracht van de civil society en van een op samenwerking gerichte economie zien. Nu komt het erop aan dat politici en bestuurders het belang van de coöperatieve werkwijze onderkennen en haar actief de kans geven om te groeien in kracht.

4. Online, vorming en toerusting

Het uitbreiden van vorming en toerustingsactiviteiten is een van de pijlers voor het WI de komende jaren. In 2020 is het Handboek christendemocratie in de praktijk gepresenteerd en is een jongeren netwerk met zo'n vijftig Young

Professionals in Utrecht en Nijmegen gestart. In 2021 heeft dit jongeren-netwerk zijn vervolg gekregen en voor 2022 zal dit netwerk verder worden uitgebouwd. Daarnaast heeft onze podcast 'Bram' (samen met CDJA) als doel om via moderne communicatiemiddelen verdieping te zoeken op grote maatschappelijke vraagstukken. Nieuw in 2021 was de zomerschool 'Bronnen van de christendemocratie' waar zo'n twintig jongeren zich op Landgoed Zonheuvel in Doorn hebben verdiept in de rijke geschiedenis en bronnen van de christendemocratie.

Podcast 'Bram'

De hedendaagse politiek draait vooral om de poppetjes. Wie heeft ruzie met wie? Hoe staat die en die ervoor in de peilingen? Wie is de winnaar van deze week en wie de verliezer? Het lijkt wel alsof het alleen nog gaat over conflict, sterke mannen (en soms een vrouw), snelle jongens en gelikte marketing. Met 'Bram' richten we ons op de grootste maatschappelijke vraagstukken van dit moment. Allard Amelink en André Poortman zijn de presentatoren van 'Bram'. Hoogleraar en WI-bestuurslid George Harinck verzorgt elke week een column.

Er zijn in 2021 vijf afleveringen verschenen: over gender (met Joke van Saane), stad en regio (met Floor Milikowski), ethnische diversiteit (met Saniye Çelik), levenseinde (met Bert Keizer) en nudging (met Damiaan Denys). Meer informatie over 'Bram': www.cda.nl/wi/podcast-bram

Zomerschool

De christendemocratie kent een traditie van krachtige ideeën en hoopvolle toekomstperspectieven. Begin juli dompelden ruim twintig geïnteresseerde jongeren zich vier dagen lang onder in de traditie en doordinking van de christendemocratie. Zo was er een diner met Jan Peter Balkenende, waren er colleges over Alexis de Tocqueville, de encycliciek 'Fratelli Tutti' en 'Speechen als Abraham Kuyper en Willem Aantjes'. Verder was er veel ruimte voor ontmoeting, sport en spel en een goede borrel!

5. WI en de partij

Samenwerking met de partij

Het WI is als onafhankelijke denktank verbonden aan het CDA. Het woordje "voor" in onze naam is uitdrukking van een dienstbare opstelling; het WI wil voor alles dienstbaar zijn aan christendemocraten en christendemocratische bestuurders en politici in de praktijk van alledag. We ondersteunen en adviseren - gevraagd en ongevraagd - landelijke en lokale CDA-politici. Bij de Dag van de Afdeling was het WI aanwezig met twee inhoudelijke workshops. In 2021 zijn een tweetal position

papers (landbouw en klimaat) in samenwerking met de Tweede Kamerfractie gepresenteerd. Daarnaast is de directeur van het WI adviserend lid van de Verenigingsraad.

Verslag-Van Zwol: *Recht doen, gezond leven, verschil verbinden*

WI-voorzitter Richard van Zwol en het Wetenschappelijk Instituut kregen eind mei de opdracht vanuit de Verenigingsraad om verslag uit te brengen over de herkenbaarheid en (verder) richting te geven aan de waardengedreven, inhoudelijke profilering. Op basis van de vele gesprekken die zijn gevoerd, is *Recht doen, gezond leven, verschil verbinden* tot stand gekomen waar de partij de komende tijd mee aan de slag kan gaan.

Voor de inhoud van deze agenda wijzen het evaluatierapport van de commissie-Spies en de vele gevoerde gesprekken opvallend duidelijk in dezelfde richting: het uitdiepen en uitdagend verder invullen van *Zij aan zij*. De daar genoemde vijftien wendingen van denken en doen in politiek en samenleving zijn in het verslag-Van Zwol verder uitgewerkt en vindt zijn basis in onze christendemocratische waarden en ons perspectief op de samenleving, en daarmee onze uitgangspunten: gerechtigheid, rentmeesterschap, solidariteit, gespreide verantwoordelijkheid. Het verslag-Van Zwol is een vertaling naar de actuele opgaven voor een land dat we willen doorgeven aan de volgende generatie. Met een blik op de komende pakweg tien jaar, kan het CDA de uitdagingen in drie grote lijnen verwoorden:

- Recht doen: Naar een eerlijke rechtsstaat voor iedereen
- Gezond leven: Naar een duurzame leefomgeving en leefstijl
- Verschil verbinden: Naar een coöperatieve samenleving voorbij de scheidslijnen

Samenwerking met de CDA Bestuurdersvereniging (BSV)

Sinds 2017 hebben alle leden van de BSV een abonnement op ons tijdschrift CDV. In de CDV-redactie zit een afgevaardigde namens de BSV om zo de vertaling naar de decentrale politiek te waarborgen. Ook hebben we een eigen column in Bestuursforum, het tijdschrift van de BSV. In 2021 zijn in deze rubriek de volgende artikelen verschenen:

- 'Als je een hamer bent, zie je overal spijkers' (Pieter Jan Dijkman, februari 2021)
- 'Migratie als oefening in burgerschap' (André Poortman, april 2021)
- 'Duurzaamheid als oefening in de kernwaarden' (André Poortman, juni 2021)
- 'Ruimte' (Jan Prij, september 2021)
- 'Scheiding van sport en staat?' (Marc Janssens, oktober 2021)
- 'Wie beschermt ons tegen de goede intenties van de overheid?' (Arjen Siegmann, december 2021)

Samenwerking met het Steenkampinstituut (SI)

Gastdocenten bij cursus van Steenkamleergang

In 2021 heeft het WI wederom een bijdrage geleverd aan de cursus 'Politiek begint met een mensbeeld' (voorheen de cursus 'Politieke filosofie van de christendemocratie en het CDA-gedachtegoed'). Deze cursus maakt onderdeel uit van de Steenkamp leergang. Deze cursus is een stevige verdieping op de eerder in samenwerking ontwikkelde online cursussen 'CDA-gedachtegoed basis' en 'CDA-gedachtegoed voor politici'.

Verzorgen van gastcolleges

Arjen Siegmann en André Poortman hebben gastcolleges verzorgd en discussies geleid voor de cursus 'Politiek begint met een mensbeeld'. Ook hebben Pieter Jan Dijkman en André Poortman meegewerkt aan de jaarlijkse Zomerschool voor nieuwe leden waar ze een introductie over het CDA-gedachtegoed hebben gegeven.

Samenwerking met lokale afdelingen

Regelmatig geven medewerkers van het WI een lezing of presentatie bij een lokale of provinciale afdeling van het CDA. Centraal staan dan recente rapporten, de bespreking van 'Zij aan zij' of nummers van Christen Democratische Verkenningen. In de bijlage is per persoon in kaart gebracht aan welke presentaties, debatten en lezingen is meegewerkt.

6. WI en Europa

Wilfried Martens Centre for European Studies (WMCES)

Het Wilfried Martens Centre for European Studies (WMCES) is de denktank van de Europese Volkspartij (EVP) en is gehuisvest in Brussel. Het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA is een lidorganisatie van het WMCES. Namens het WI is Arjen Siegmann aanwezig geweest bij de twee halfjaarlijkse vergaderingen van de General Assembly van het Wilfried Martens Centre. Sinds juli 2020 zit Arjen Siegmann in de Executive Board van het WMCES.

Namens het WI is Peter Noordhoek lid van de Political Auditors (auditcommissie). Jan Peter Balkenende is lid van de Honorary Board en Jos van Gennip is lid van de Academic Council.

Door de coronacrisis waren er weinig fysieke bijeenkomsten, wel heeft het WI diverse keren deelgenomen aan digitale sessies.

Seeing Europe anew

Het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA heeft samen met het Wilfried Martens Centre, het CDA Europeanetwerk en de Konrad-Adenauer-Stiftung een interviewbundel uitgebracht over Europa. Negen jonge, ambitieuze politici uit verschillende Europese landen bespreken de toekomst van Europa en de rol van de christendemocratie daarbij. Deze bundel zou tijdens het EPP-congres van 17-18 november in Ahoy Rotterdam worden gepresenteerd. Door de lockdown is dit congres en officiële presentatie niet doorgegaan. Zie voor meer informatie bij 'Publicaties'.

7. Organisatie

Staf

Het WI had in 2021 de volgende medewerkers:

- Drs. P.H.J. (Pieter Jan) Dijkman, directeur, 40 uur
- Prof. mr. G. (Geerten) Boogaard, projectmedewerker
- H.C. (Irma) Bultman MSc, officemanager, 32 uur
- Drs. M. (Marc) Janssens, hoofdredacteur CDV, 24 uur
- Drs. A. (André) Poortman, projectmedewerker, 32 uur
- Drs. J. (Jan) Prij, redactiesecretaris CDV, 20 uur
- Dr. A.H. (Arjen) Siegmann, wetenschappelijk medewerker, 32 uur

Daarnaast waren in 2021 als fellow aan het WI verbonden: Gerard Adelaar (vanaf september 2021), Geerten Boogaard, Peter Cuyvers (in dankbare herinnering †), Maurits Potappel (vanaf januari 2021) en Albert Rutten. Suzanne Ekhart en Sophie Koppejan liepen in 2021 stage bij het WI.

Bestuur

Het bestuur van het WI voor het CDA kwam in 2021 vijf keer bij elkaar. Het bestuur boog zich onder meer over het meerjarenplan van het WI, de begroting 2022 en de lopende projecten van het WI. Leden van het bestuur worden benoemd voor vier jaar en kunnen eenmaal worden herbenoemd.

Het bestuur bestond in 2021 uit de volgende leden:

- Dr. B.L.M. (Brigitte) Bauer (aftredend in oktober 2023)
- Mr. J.M. (Marius) Buiting (tot juni 2021)
- Prof. dr. S.C. (Sophie) van Bijsterveld (q.q. CDV-redactievoorzitter)
- Drs. P.H.J. (Pieter Jan) Dijkman (secretaris)
- Prof. dr. G. (George) Harinck (aftredend in oktober 2023)
- Mr. F.T. (Froukje) de Jonge (herbenoembaar in november 2022)

- E.H.M. (Esther) Leferink MSc (herbenoembaar in oktober 2023)
- Drs. P.J. (Peter) van Mierlo RA (interim-penningmeester tot april 2021, aftredend in oktober 2022)
- Dr. F.A. (Frank) Petter (herbenoembaar in oktober 2023)
- Drs. C.C.J. (Caspar) Veldkamp (penningmeester, hernoembaar in april 2025)
- Dr. K.W. (Kilian) Wawoe (herbenoembaar in oktober 2025)
- Drs. C.M. (Corien) Wortmann-Kool (herbenoembaar in oktober 2023)
- Drs. R. (Richard) van Zwol (voorzitter, herbenoembaar in oktober 2022)
- Mr. R.E.N. (Rutger) Ploum (q.q. partijvoorzitter, tot maart 2021)
- Mr. M.L.A. (Marnix) van Rij (q.q. partijvoorzitter, van april tot december 2021)
- Drs. J.F. (Hans) Huibers (q.q. partijvoorzitter, vanaf december 2021)

Stichtingsraad

De stichtingsraad behandelt het onderzoeksplan van het instituut en keurt de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag goed. De Stichtingsraad bestaat naast het bestuur van het WI en de medewerkers van het WI uit provinciale vertegenwoordigers en vertegenwoordigers van CDA-organisaties. De vertegenwoordigers fungeren als schakel tussen provincie of organisatie en WI. De Stichtingsraad vergaderde in 2021 op 19 april en op 18 oktober (beide digitaal). De samenstelling eind 2021 van de Stichtingsraad (naast het WI-bestuur en medewerkers) is:

- Friesland: Dirk Sierd de Vries en Hildebrand Bijleveld
- Groningen: Paul Koster en Erik Drenth
- Drenthe: Tibbe Breimer en Klaas Neutel
- Overijssel: Rindert Ekhart en Hendrik Jan van de Vliert
- Gelderland: Ferdinand van Wijk en Hans Baan
- Flevoland: Wim Faber en Martine Visser
- Utrecht: Erik Methorst en Ron Rijnbende
- Noord-Brabant: Peter Ketelaars en vacant
- Limburg: Brigitte Bauer en Jacques Scheres
- Zeeland: Annemiek Koppejan-Elsen en Jorrit Snijder
- Zuid-Holland: Marianne Hirsch Ballin en Henk Mes
- Noord-Holland: Maarten Haverkamp en Ginio Beij
- CDA Tweede Kamer: positie vacant
- CDA Eerste Kamer: Niek Jan van Kesteren
- Partijbestuur: Eppy Boschma
- CDA Europarlement: Dirk Gotink
- Commissie Buitenland: Sandra van der Weide
- CDAV: Mireille de Jonge
- CDA Bestuurdersvereniging: Raymond Vlecken
- CDJA: Robert Klaassen

Voorwoord

Beste CDJA'ers,

2021 gaat wederom de boeken in als een coronajaar. We werden extra getest als vereniging, want de maatregelen wisselden ieder kwartaal en daar moesten we met zijn allen rekening mee houden. Dit jaarverslag is een overzicht van wat er allemaal gedaan is. Dat is alsnog erg veel! Dit hebben we met elkaar gedaan: DB, AB, afdelingen en commissies. Aan iedereen die zich voor de vereniging heeft ingezet zeg ik 'dank je wel!'.

Ondanks corona was het een enerverend jaar. Natuurlijk begonnen we met de Tweede Kamerverkiezingen waarbij we onze jongerenkandidaten supportten en onze Wopke truien een begrip zijn geworden. Helaas heeft het niet tot het gewenste verkiezingsresultaat geleid, maar aan de inzet heeft het niet gelegen! Overal in het land kleurde het mintgroen!

Onze vereniging is verder gedigitaliseerd. Onze afdelingen en commissies zijn doorgedaan en vergaderingen vonden veelal digitaal plaats. Ook zijn activiteiten digitaal gegaan. Ondanks dat we het liefste met een drankje in de hand fysiek bij elkaar komen is er wel een positieve ontwikkeling. Er zijn namelijk veel activiteiten in co-productie georganiseerd. Opeens was het mogelijk dat Friesland iets samen organiseerde met Zeeland. Zo bleven we toch in verbinding.

Gelukkig konden we na de zomervakantie wel ons 40-jarig lustrum fysiek vieren. Op landgoed Zonheuvel in Doorn stonden we met een gala stil bij de afgelopen 40 jaar en keken we vooruit op de komende jaren! Ook kon het nieuwe ledenweekend weer eens fysiek plaatsvinden in Den Haag.

Als CDJA hebben we onszelf zowel binnen als buiten het CDA goed op de kaart gezet met onze actie op het CDA Congres. We hebben als CDJA'ers laten zien dat het leenstelsel nu echt afgeschaft diende te worden en hebben het voor elkaar gekregen er een breekpunt van te maken in de formatie! Nu nog goede compensatie, maar dit is een actie om trots op te zijn!

In het najaar gingen we opnieuw (en hopelijk voor de laatste keer) in lockdown. Dat betekende dat het EPP Congres (en de Europaweek die we als CDJA hadden voorbereid) verschoven werd naar 2022. Ook moesten alle activiteiten weer online. Dat maakt dat we met zijn allen uitkijken naar het nieuwe jaar.

Spannend in 2022 zijn de Gemeenteraadsverkiezingen waarvan de campagne op moment van schrijven in volle gang is. Met 803 jongerenkandidaten hebben we 100 jongeren meer dan vier jaar geleden op de lijsten en hebben we meer

jongerenkandidaten dan de andere PJO's bij elkaar opgeteld! Dat laat zien dat er genoeg talent is binnen onze vereniging. Dat geeft hoop! Samen voor het CDJA!

Met politieke groet,
Tom Scheepstra
Voorzitter CDJA, CDA Jongeren

1. Bestuurlijk

1.1 Dagelijks Bestuur

De volgende mutaties hebben plaatsgevonden in het dagelijks bestuur. In mei 2021 is Tom Scheepstra toegetreden tot het bestuur en benoemd tot Voorzitter. Marieke Pronk is toegetreden als lid Persvoorlichting & Politieke Campagne, dit ter vervanging Jeltje Straatman. Jitse Maas trad toe als lid HRM & Communicatie, dit ter vervanging van Noah Brok. Noah Brok verving op zijn beurt weer Niels Honkoop in de rol van lid Politiek & Internationaal. Lennaert Rolloos verlengde zijn termijn met één jaar.

Veerle Bens heeft tussentijds afscheid genomen als lid Ledenwerving & Activiteiten. Renate Wijmenga heeft haar als interim dagelijks bestuurslid vervangen tot het najaarscongres.

In december traden vervolgens Sophie Koppejan en Jiska Post toe tot het dagelijks bestuur. Respectievelijk als lid Ledenwerving & Activiteiten, ter vervanging van Renate, en als secretaris, ter vervanging van Stefan Ruiter.

1.2 Algemeen Bestuur

In 2021 is het Algemeen Bestuur maar enkele keren fysiek bij elkaar geweest. Door de corona maatregelen vonden de meeste bijeenkomsten digitaal plaats.

Na het congres van december 2021 ziet het rooster van aftreden van het Algemeen Bestuur er als volgt uit:

Jelle de Munnik	Drenthe	mei-23
Casper van den Berg	Drenthe (plv)	mei-23
Ryanna de Boer	Flevoland	nov-22
Michel Hof	Flevoland (plv)	mei-23
Koert Dekker	Fryslân	mei-22
Bjorn de Boer	Fryslân (plv)	mei-22
Ronny de Graaf	Gelderland	mei-22
Mark Purperhart	Gelderland (plv)	mei-22
Simeon Naaijer	Groningen	mei-23
Vacant	Groningen (plv)	

Bauke Stappers	Limburg	mei-23
Joep Hage	Limburg (plv)	mei-23
Viktor van t Klooster	Noord-Brabant	mei-22
Vacant	Noord-Brabant (plv)	
Niels van der Molen	Noord-Holland	mei-22
Loek Dijkman	Noord-Holland (plv)	mei-22
Lars van Schooten	Overijssel	mei-23
Dorien Wind	Overijssel (plv)	dec-23
Daan Sanders	Utrecht	mei-22
Vacant	Utrecht (plv)	
Gijs van Wijk	Zeeland	mei-22
Diederik van der Maas	Zeeland (plv)	mei-22
Romy van Dijk	Zuid-Holland	mei-23
Rick van den Brink	Zuid-Holland (plv)	mei-22
Robbert van Ettekoven	Vrijgekozen	mei-22
Limmy Yusuf	Vrijgekozen	nov-22
Simon Dijk	Vrijgekozen	dec-23

2. Secretariaat

2.1 Inleiding

Op het najaarscongres van 2021 kreeg het CDJA een nieuwe secretaris. Jiska Post nam hierbij het stokje over van Stefan Ruiten. Ook na de overdracht bleven vaste onderdelen van de portefeuille zaken als interne communicatie, het organiseren van congressen, ledenadministratie, Interruptie en de CDJA-raad. De op het najaarscongres ter stemming gebrachte statutenwijzigingen werden op dat moment niet aangenomen door de ALV. Het verder begeleiden van dat proces vormde dan ook een belangrijk deel van de bezigheden.

2.2 Ledenadministratie

In 2021 heeft het CDJA opnieuw gebruikt gemaakt van het DIRK systeem dat door het CDA is ontwikkeld. Het CDA houdt het ledenbestand bij en zorgt ervoor dat afdelingssecretarissen, nadat zij online akkoord zijn gegaan met de AVG- en privacyverklaring, toegang hebben tot het juiste ledenbestand. Met het CDA zijn er korte lijnen waardoor problemen vroegtijdig worden geconstateerd en en problemen ook in goed overleg worden aangepakt.

Op 31 december 2021 had het CDJA 2076 leden en op 1 januari 2022 1964 leden. Dit verschil komt door de leden die vanwege hun leeftijd worden uitgeschreven bij het CDJA en het feit dat het CDA wanbetalers uit heeft geschreven. Hieronder een overzicht van de ledenaantallen op 1 januari en 31 december de afgelopen 5 jaar.

	1 januari	31 december
2017	1588 leden	1960 leden
2018	1643 leden	2008 leden
2019	1871 leden	2203 leden
2020	2006 leden	2171 leden
2021	1875 leden	2076 leden
2022	1964 leden	x

2.3 Archief

Er bestaat momenteel een digitaal archief via een Google Drive en een back-up op een externe harde schijf. Dit archief gaat terug tot 2012. Hierdoor zijn veel bestanden makkelijk vindbaar. Ook is er op het partijbureau nog een groot papieren archief.

2.4 Reorganisatie

Op 22 november 2019 heeft de Algemene Ledenvergadering (ALV) van het CDJA besloten tot het instellen van een commissie herziening organisatiestructuur (afgekort: reorganisatiecommissie). De ALV gaf de commissie mee "(...) dat het doel van de besprekingen zal zijn dat de vereniging effectiever, overzichtelijker en toegankelijker wordt. Dit betekent dat de hele vereniging onder de loep wordt genomen.". De bedoeling was dat de commissie herziening organisatiestructuur op het najaarscongres van 2020 haar eindrapport zou presenteren aan de leden. Vanaf eind 2019 is de commissie dan ook met die opdracht voortvarend aan de slag gegaan, echter gooide de uitbraak van het coronavirus vanaf maart 2020 roet in het eten. Het bleek via de digitale wegen moeilijk om de leden goed te kunnen bereiken en met hen de discussie aan te gaan. Daarom heeft de ALV van november 2020 besloten het proces door te laten lopen tot het voorjaarscongres van 2021. Wel heeft de commissie een conceptrapport gepresenteerd aan de leden, aan de hand waarvan het in het voorjaar van 2021 het gesprek aan wil gaan met de leden.

Aan de hand van dit proces zijn op het najaarscongres van 2021 statutenwijzigingen in stemming gebracht. Deze voorstellen behelsden onder andere wettelijke verplichte wijzigingen in het licht van de WBTR. De leden gaven op dat moment aan nog niet klaar te zijn voor deze wijzigingen en deze liever op een fysiek congres nader te bespreken. Naar aanleiding van deze uitslag is een

taskforce opgericht die onderzoekt hoe dit proces verder te begeleiden richting het voorjaarscongres van 2022.

2.5 Congressen

Ook in 2021 zorgde het coronavirus voor belemmeringen. Zowel het voorjaarscongres, op 22 mei, als het najaarscongres, op 4 december, vonden digitaal plaats. Beiden stonden grotendeels in het teken van het installeren van nieuwe DB'ers en AB'ers en de eerder behandelde reorganisatie.

2.6 Interruptie

In 2021 is er weinig voortgang geboekt met betrekking tot de interruptie. De redactie is grotendeels uitgedund en de huidige hoofdredacteur heeft aangegeven te willen stoppen. In 2022 heeft het Dagelijks Bestuur als doel te kijken wat een werkbare vorm kan zijn van de interruptie en welke leden geïnteresseerd zijn om daaraan bij te dragen.

2.7 CDJA Raad

De CDJA-Raad heeft een Raadscongres over medische ethiek gehad in 2021.

2.8 Statuten en huishoudelijk reglement

In 2021 zijn de statuten en het huishoudelijk reglement voor wijziging voorgelegd aan de ALV. Deze wijzigingsvoorstellen zijn niet aangenomen. Onder begeleiding van een *taskforce* wordt dit proces in 2022 verder ten uitvoer gebracht.

3 Persvoorlichting & Politieke Campagne

3.1 Perscommunicatie

De zogenoemde mediavierhoek bestaat begin 2021 uit Hielke Onnink, Niels Honkoop, Noah Brok en Jeltje Straatman. Vanaf eind mei vindt er een bestuurswissel en bestaat de "mediavierhoek" uit Tom Scheepstra, Noah Brok, Jitse Maas en Marieke Pronk. Eens per week vergaderen zij over de actualiteiten en persmomenten. De taakverdeling is efficiënt en de samenwerking verloopt goed.

2021 wordt gekenmerkt door een veelvoud aan momenten waarin het CDA centraal staat in het nieuws. Daarvan kan het CDJA op mediavlak de vruchten plukken. Met het oog op de Tweede Kamerverkiezingen zijn er meerdere opiniestukken geschreven in samenwerking met (kandidaat)-kamerleden en is er met alle CDJA-jongerenkandidaten een themavideo opgenomen voor de campagne.

In aanloop naar het bijzondere congres, waar het CDJA van het afschaffen van het leenstelsel een breekpunt wil maken, staat het CDJA veelvuldig in de schijnwerpers. Verder komt het CDJA eind 2021 op voor de gevolgen van de verschillende lockdowns voor jongeren en pleit voor het openhouden van onderwijs en sportfaciliteiten om rekening te houden met de mentale weerbaarheid van jongeren.

Overzicht Persmomenten

Januari

11 januari	Hielke Onnink & Jeltje Straatman	Advalvas (VU)	Onderwijs amendementen
11 januari	Hielke Onnink & Jeltje Straatman	DUB (UU)	Onderwijs amendementen
11 januari	Hielke Onnink & Jeltje Straatman	Observant (UM)	Onderwijs amendementen
11 januari	Hielke Onnink & Jeltje Straatman	Punt (Avans)	Onderwijs amendementen
11 januari	Hielke Onnink & Jeltje Straatman	U-today (UT)	Onderwijs amendementen
11 januari	Hielke Onnink & Jeltje Straatman	Profielen (HR)	Onderwijs amendementen
11 januari	Hielke Onnink & Jeltje Straatman	Cursor (TU/e)	Onderwijs amendementen
11 januari	Hielke Onnink & Jeltje Straatman	Delta (TU/d)	Onderwijs amendementen
19 januari	Hielke Onnink	AD	Jongereninspraak corona
20 januari	Hielke Onnink	BNR Breekt	Avondklok & Trump
27 januari	Hielke Onnink	DeGoedeZaak	Petitie Dakloosheid
27 januari	Hielke Onnink	JOOP	Dakloosheid

Februari

3 februari	Hielke Onnink	ND	Opvang vluchtelingen
4 februari	Hielke Onnink	Tubantia	#doeistudieschuld
4 februari	Hielke Onnink	AD	#doeistudieschuld
4 februari	Hielke Onnink	BNR Breekt	Corona & Sociale Werkvoorziening
4 februari	Hielke Onnink	HetGoedeLeven	Verkiezings-campagne
4 februari	Robbert v. Ettekoven	YT-stream	Christelijk verkiezingsdebat
8 februari	Niels Honkoop	Trouw	Verkiezings-thema's
11 februari	Hielke Onnink	FB-stream	PJO-debat
16 februari	Hielke Onnink	BNR Breekt	Wonen & Avondklok
17 februari	Robbert v. Ettekoven	ND	Eindexamens
23 februari	Hielke Onnink	NPO Radio 1 DIDD	Corona-aanpak
24 februari	Niels Honkoop	ND	weeshuistoerimse
25 februari	Hielke Onnink & Jeltje Straatman	Facebook	#doeistudieschuld festival
25 februari	Derk Boswijk	Youtube	Christelijk Studentendebat
25 februari	Niels Honkoop	Family7	Vrijwilligerswerk buitenland

Maart

3 maart	Harmen Krul	FB / Nieuwspoor	Jongerendebat
3 maart	Hielke Onnink	VICE	Verkiezingen
4 maart	Jantine Zwinkels	Youtube	TU Delft debat
4 maart	Hielke Onnink	HetGoedeLeven	Column basisbeurs
5 maart	Harmen Krul	Vimeo	Klimaatdebat Ed Nijpels
5 maart	Job vd Broek	Zoom	Scoutinggroep
8 maart	Tom Scheepstra	Zoom	Ubbo (studentenvereniging RUG)
9 maart	Hielke Onnink	Youtube	Ideologisch gesprek
10 maart	Noah Brok	FB	Brabants PJO-debat
10 maart	Hielke Onnink	Website Ned Rookvrij	Debat rookvrije generatie
11 maart	Hielke Onnink	BNR Breekt	Verkiezingen
15 maart	Robbert v. Ettekoven	RD.nl/Youtube	Verkiezingsdebat RMU
16 maart	Robbert v. Ettekoven	Amersfoort	Debat middelbare school
16 maart	Ruben Claus	Zoom	Studentenvereniging Maastricht
16 maart	Jeltje Straatman	Zoom	Debat GGD West-Brabant
17 maart	Hielke Onnink	NOS Stories	Verkiezingsdag
19 maart	Hielke Onnink	ND	Verkiezingen
19 maart	Hielke Onnink	NPO Radio 1 DIDD	Formatie

April

22 april	CDJA	RTL Nieuws	Brandbrief
22 april	CDJA	Trouw	Brandbrief
22 april	CDJA	1Limburg	Brandbrief
22 april	CDJA	AD	Brandbrief
22 april	CDJA	Telegraaf	Brandbrief
22 april	CDJA	Leeuwarder Courant	Brandbrief
22 april	CDJA	RD	Brandbrief
22 april	CDJA	ND	Brandbrief
23 april	CDJA	RTV Oost	Brandbrief
24 april	Niels Honkoop	Spijkers met Koppen	Formatie
29 april	Hielke Onnink	EW	30 onder 30

Mei

7 mei	Hielke Onnink	BNR	Coronadebat
10 mei	Hielke Onnink	Met het oog op Morgen	Rutte's radicale ideeën
23 mei	Tom Scheepstra	Dagblad v.h. Noorden	Voorzitter CDJA
23 mei	Tom Scheepstra	Meppeler Courant	Voorzitter CDJA
24 mei	Tom Scheepstra	Dagblad v.h. Noorden	Eerste Drentse vz. CDJA
26 mei	CDJA / Tom Scheepstra	Zorgkrant	Wereld Niet-Roken Dag
26 mei	Lennaert Rollos	Dagblad v.h. Noorden	Penningmeester CDJA
27 mei	Noah Brok	Brabant Dagblad	DB'er P&I
27 mei	Noah Brok	Heusden Nieuws	DB'er P&I
28 mei	CDJA / Tom Scheepstra	Radio RTV Meppel	Voorzitter CDJA

Juni

1 juni	Jitse Maas	Huis aan Huis Elburg	DB'er HRM&C
2 juni	Marieke Pronk	NHD-Regionieuws	DB'er P&C
10 juni	CDJA / Tom Scheepstra	Radio 1 (20.40u)	Berichtgeving Omtzigt
11 juni	CDJA / Tom Scheepstra	Radio 1 DIDD (13.30u)	formatie/Omtzigt
12 juni	CDJA / Tom Scheepstra	Leeuwarder Courant	Berichtgeving Omtzigt
19 juni	CDJA / Tom Scheepstra	RTV Drenthe Cassata	CDA/ Berichtgeving Omtzigt

Juli

9 juli	CDJA / Tom Scheepstra	Trouw	Vooruitblik rapport Spies
11 juli	CDJA / Tom Scheepstra	Leeuwarder Courant	Reactie commissie Spies
11 juli	CDJA / Tom Scheepstra	De Limburger	Reactie commissie Spies
12 juli	CDJA / Tom Scheepstra	Reformatorisch Dagblad	Reactie commissie Spies

Augustus

9 augustus	CDJA / Tom Scheepstra	BNR Breekt	Klimaatrapport + terugblik OS
14 augustus	CDJA / Noah Brok	AD	Pas de baas als heel de wereld meedoet
18 augustus	CDJA / Tom Scheepstra	BNR Breekt	Taliban/Afghanistan + banken weigeren anti-vax organisaties

September

1 september	CDJA / Tom Scheepstra	BNR Breekt	Formatie + stokkende vaccinatiegraad
3 september	CDJA / Tom Scheepstra	De Stentor	CDJA'ers over het CDA
4 september	CDJA	Trouw	Hannie van Leeuwenlezing door Chris van Dam
6 september	CDJA / Tom Scheepstra	Nieuwsuur	Aanloop naar Bijzonder Congres
7 september	CDJA / Tom Scheepstra	BNR Breekt	Aanloop naar Bijzonder Congres
7 september	CDJA / Tom Scheepstra	Radio 1	Aanloop naar Bijzonder Congres
7 september	CDJA / Tom Scheepstra	Elsevier	Reactie lezing Kaag
10 september	CDJA / Tom Scheepstra	Goedemorgen NL	Toekomst CDA, resolutie leenstelsel
10 september	CDJA / Tom Scheepstra	EenVandaag	Van Zwol, Congres, Toekomst CDA
10 september	CDJA / Tom Scheepstra	Jinek	Congres, Toekomst CDA
11 september	CDJA / Tom Scheepstra	NOS live	Terugblik congresochtend
11 september	CDJA / Tom Scheepstra	Radio 1	Terugblik Congres
11 september	CDJA	Trouw	Terugblik Congres
11 september	CDJA	NRC	Terugblik Congres
12 september	CDJA / Tom Scheepstra	Dagblad vh Noorden	Terugblik Congres
12 september	CDJA / Tom Scheepstra	Meppeler Courant	Terugblik Congres
13 september	CDJA / Tom Scheepstra	Radio1	Terugblik Congres

13 september	CDJA	Advalvas	Resolutie leenstelsel
13 september	CDJA	UToday	Resolutie leenstelsel
14 september	CDJA / Tom Scheepstra	BNR Breekt	Actualiteiten
16 september	CDJA / Tom Scheepstra	Katholiek Nieuwsblad	Terugblik Congres
17 september	CDJA / Tom Scheepstra	NOSRadio 1 DIDD	Formatie
18 september	CDJA / Tom Scheepstra	RTV Drenthe Cassata	Terugblik Congres
20 september	CDJA / Tom Scheepstra	De Balie	Miljoenennota klimaatdebat
21 september	CDJA / Tom Scheepstra	BNR Breekt	Prinsjesdagdebat
28 september	CDJA / Tom Scheepstra	Brussels Nieuwe	Minister Ben Knapen
29 september	CDJA	ND	Vrijwilligerswerk buitenlandse weeshuizen
29 september	CDJA	NOS	Vrijwilligerswerk buitenlandse weeshuizen

Oktober

6 oktober	CDJA / Tom Scheepstra	Congres Pensioenfederatie	Pensioenen
6 oktober	CDJA / Noah Brok	CDV	Leerrechten
7 oktober	CDJA / Tom Scheepstra	BNR Breekt	Vaccinatie-weigeraars, studentenwoningen en energieprijzen

November

2 november	CDJA / Marieke Pronk	Punt (Avans Hogeschool)	Leerrechtensysteem
2 november	CDJA / Marieke Pronk	UToday	Leerrechtensysteem
2 november	CDJA / Marieke Pronk	DUB UU	Leerrechtensysteem
10 november	CDJA / Tom Scheepstra	BNR Breekt	Datacenters, maanmissie NASA, uitstootvrije vrachtauto's
10 november	CDJA / Tom Scheepstra		Premiere documentaire Duurzaam reizen
15 november	CDJA / Tom Scheepstra	Talkshow M	Corona-ontwikkeling en en 2G
19 november	CDJA / Tom Scheepstra	BNR Breekt	Vuurwerkverbod, zelfbewoningsplicht

December

5 december	CDJA / Sophie Koppejan	PZC	Aanstelling CDJA bestuur
6 december	CDJA / Noah Brok	Twitter	Reactie Oppositie-akkoord
8 december	CDJA / Tom Scheepstra	BNR Breekt	Merkel, camera's op universiteit, overtredingen taxichauffeurs
11 december	CDJA / Tom Scheepstra	Financieel Dagblad	CDA Congres

3.2 Campagne

De Tweede Kamerverkiezingen vonden plaats op 17 maart 2021. De campagne namens het CDJA stond onder leiding van Jeltje Straatman en Noah Brok. Het CDJA heeft zich ten doel gesteld om alle zes de jongerenkandidaten uit de toplist te ondersteunen in de campagne, waarbij speciale aandacht uitging naar de

jongste kandidaat: Harmen Krul (#21). Hielke Onnink en Jeltje Straatman hebben een campagneplan opgesteld. De campagne is gericht op jongeren tussen de 18-31 jaar die ondergebracht kunnen worden bij mentalities “opwaarts mobielen” en “kosmopolieten”. De slogan voor de campagne was *Het Jonge Midden*. Met 15 Kamerzetels als eindresultaat zal alleen Derk Boswijk (#14) plaatsnemen in de Tweede Kamer.

De Gemeenteraadsverkiezingen vinden plaats op 16 maart 2022. Deze campagne is onder leiding van Marieke Pronk en Jitse Maas, die daarvoor ook een campagneplan hebben opgesteld. In voorbereiding op de verkiezingen is er in de zomer van 2020 samen met CDA interim-partijvoorzitter aan alle CDA afdelingen een oproep gedaan om een jongere in de Top 3 te zetten. Het CDJA heeft zich ten doel gesteld om al deze Top 3 (en verkiesbare) jongerenkandidaten een zichtbaar podium geven, zodat jongeren zich kunnen herkennen in onze CDJA'ers. Daarnaast wordt er gefocust op drie thema's: wonen, duurzaamheid en leefbaarheid.

3.2.1 Proces

In september zijn er verschillende campagnetrainingen gevolgd door Marieke en Jitse, waarna zij verschillende plannen verder hebben uitgewerkt. Deze plannen zijn met het Dagelijks Bestuur in oktober besproken. Verder is er een campagne appgroep opgezet met uit elke provincie een vertegenwoordiging om regionale vertegenwoordiging te garanderen. Deze appgroep is gebruikt voor snelle schakeling door het hele land.

3.2.2 Video's

In de periode september 2020 - maart 2021 is een reeks video's (9 stuks) gemaakt waarbij verschillende jongerenthema's centraal stonden: wonen, kernenergie, jeugdwerkloosheid, defensie, mbo, jonge boeren, ondermijning, klimaatadaptatie, eenzaamheid. Alle jongerenkandidaten hebben de mogelijkheid gekregen om op kosten van het CDJA zo'n thema video op te nemen. De video's zijn gemaakt door 2R Enterprises. De video's zijn geplaatst op de sociale mediakanalen en geadverteerd op Facebook en Instagram.

Een algemene CDJA campagnevideo is gemaakt rondom de kernthema's van de CDJA TK2021 campagne: kansrijke start, betaalbaar wonen en duurzame toekomst. Verschillende CDJA'ers zijn daarin verschenen. Jongerenkandidaat Harmen Krul had de hoofdrol. De campagnevideo is geschoten door VideosbyViews van Dylan Luijten en Ruud Hooijen. De video is 931.429 keer weergegeven en heeft een bereik gehad van 584.185.

De 3 thematische video's voor de campagne van de Gemeenteraadsverkiezingen zijn gepland voor januari 2022 waar wonen, duurzaamheid en leefbaarheid centraal staan. Daarnaast zal er een algemene campagnevideo gemaakt worden

die laat zien hoe veel goede jongerenkandidaten het CDJA heeft en dat zij lokaal voor je klaar staan.

3.2.3 Sociale Media

Op sociale media is in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen veel aandacht geweest voor de inhoudelijke CDJA agenda op basis van het beleidsstuk “Geloof in Nederland” en voor de jongerenkandidaten. De volgende series zijn uitgezet:

- De gezichten achter het CDJA – campagneversie
- Inhoudelijke themareeks “Wat vinden wij van...”
- Actie jonge lijstduwers
- Insta TakeOver met jongerenkandidaten
- Memes op insta en Tiktok

Een leenstelselpetitie en de website doeistudieschuld.nl zijn gelanceerd om aandacht te vragen voor de afschaffing van het leenstelsel. De petitie is 610 keer getekend. Daaraan gekoppeld is een sociale media campagne gelanceerd waarbij CDJA'ers door het hele land op de foto zijn gegaan bij hbo-instellingen en universiteiten met de tekst “is het leenstelsel al afgeschaft?”

Er is tevens een PJO-brede petitie gelanceerd om aandacht te vragen voor het dakloosheidsprobleem. Daarnaast is er een PJO-brede jongerenkieswijzer ontworpen en gelanceerd.

Op 1 januari 2021 had het CDJA op Facebook 3444 likes, op 1 januari 2022 waren dat er 3600. Op Twitter had het CDJA op 1 januari 2021 4015 volgers en op 1 januari 2022 was dat aantal gegroeid naar 4327. Ook op Instagram maakte het aantal volgers van het CDJA een groei door; van 3488 op 1 januari 2021 tot 3784 op 1 januari 2022.

3.2.4 Fysieke activiteiten Campagne Tweede Kamerverkiezingen

- 12 uur durend #Doeistudieschuld-festival georganiseerd met verschillende jongerenorganisaties. Festival is gelivestreamed op Facebook. De presentatie was in handen van Hielke Onnink en Harmen Krul (en Jeltje Straatman).
- Woonactie: op verschillende locaties in het land hebben verschillende CDJA'ers aandacht gevraagd voor het tekort aan starterswoningen. Derk Boswijk, Harmen Krul en Jelle Beemsterboer waren aanwezig.

3.2.5 Materialen

Noah Brok heeft Wopke-truien ontworpen en deze zijn via de webshop verspreid. Via Jeltje Straatman zijn posters van Harmen Krul als jongerenkandidaat verspreid naar alle lokale en provinciale CDJA-voorzitters.

3.2.6 Nieuwsbrief

Er zijn 4 CDJA “campagne-nieuwsbrieven” verstuurd naar alle CDJA-leden voor de campagne van de Tweede Kamerverkiezingen. Alle jongerenkandidaten hebben de mogelijkheid gehad om input te leveren.

3.2.7 Debatten

Er zijn 18 debatverzoeken binnengekomen en uitgezet vanuit het CDJA. Afhankelijk van de organisatie, tijd en de beschikbaarheid zijn jongerenkandidaten, DB-leden, lijstduwers of CDJA-leden gestuurd.

4. Ledenwerving & Activiteiten

4.1 Algemeen

Het jaar 2020 was een bewogen jaar. Begin 2020 begon het Coronavirus en dat heeft ook invloed gehad op Ledenwerving en Activiteiten. Er moest een ommezwaai worden gemaakt naar digitale activiteiten en tussendoor zijn er nog wel hybride/fysieke activiteiten geweest. Er is wel zoveel mogelijk geprobeerd om de continuïteit te waarborgen wat betreft de functie Ledenwerving & Activiteiten. In het onderstaande verslag wordt uiteengezet welke activiteiten hebben plaatsgevonden op de verschillende portefeuilleonderdelen. In 2020 was Mettina Bleker de verantwoordelijke DB'er van de functie ledenwerving & activiteiten en vielen de volgende portefeuilles onder deze post:

- Introductieweekend
- Introdagen & Ledenwerfcampagnes
- Landelijke activiteiten
- Congrescommissie – Organisatie
- Organisatiecommissie
- Fondsenwerving & Alumni Club

Deze functie is in het najaar van 2020 overgenomen door Veerle Bens met de volgende portefeuilleverdeling:

- Afdelingen
- Landelijke activiteiten
- Ledenwerving
- Organisatiecommissie
- Congres
- Lustrum

In december 2021 is de portefeuille overgenomen door Sophie Koppejan met dezelfde portefeuilleverdeling als bij Veerle en Renate die haar opvolgde als interim. De portefeuilleverdeling bleef hetzelfde.

4.2 Ledenwerving

In 2020 zijn ongeveer 450 mensen lid geworden van het CDJA. Alhoewel de ledenwerving op de traditionele manieren, zoals introductiedagen van verschillende studentensteden, lastiger was in 2020, hebben we als CDJA toch deze groei doorgemaakt. Er waren vele leuke plannen om jongeren actief te maken binnen het politieke speelveld. Helaas heeft dit op een andere manier doorgang gevonden. In 2020 is het schakelen geweest, maar in 2021 zal hier beter op kunnen worden ingespeeld.

Rondom de lijststrekkeursverkiezing van het CDA zijn er verschillende ledenwerfcampagnes geweest. Zo zijn er nieuwe leden aanwezig geweest bij de lijststrekkeursdebatten. Er zijn in 2020 ook een introductiedag geweest, één in september. Tijdens deze dag konden de nieuwe leden kennismaken met de vereniging en de diverse gremia.

Naast actieve ledenwerving is er ook ingezet op sponsoring waar het CDJA actief bij aanwezig kon zijn. Het doel hiervan was om meer naamsbekendheid te krijgen, maar ook om mensen actief te kunnen aanspreken.

In het jaar 2021 hopen we meer fysieke activiteiten te organiseren door nog meer betrokken afdelingen. Alhoewel het CDJA zich in coronatijd staande heeft gehouden, wordt de fysieke betrokkenheid gemist ten aanzien van de actieve leden. Voor het jaar 2021 is dan ook het streven goed in te spelen op eventuele versoepelingen op het coronabeleid, maar ook digitaal op vele manieren zichtbaar te zijn.

4.3 Activiteiten

2020

In 2020 hebben we ingezet op verschillende soorten activiteiten. Helaas hebben we niet veel fysiek kunnen ondernemen door het coronavirus. Toch is er zoveel mogelijk geprobeerd om zoveel mogelijk leuke activiteiten te organiseren voor, zowel de huidige, als de nieuwe leden. Er zijn in september nieuwe leden verwelkomd via de al eerdergenoemde introductiedag. Daarnaast hebben we ook toch nog een leuke fysieke activiteit georganiseerd, de Zomer Kick-off in Kamerik. Deze activiteit was een groot succes en werd door veel leden als een fijne ervaring ervaren. Het was namelijk eindelijk een lichtpuntje om elkaar weer eens goed te spreken. Daar hebben ook de afdelingen goed aan bijgedragen. Zo was in december 2020 een goed bezochte activiteit van twee lokale afdelingen: de grote CDJA kerstpubquiz.

2021

In 2021 hebben we verschillende activiteiten georganiseerd. Door corona waren de meeste activiteiten helaas wel online. Een absoluut hoogtepunt was het CDJA Lustrumgala in de zomervakantie. Dit kon gelukkig wel fysiek plaatsvinden op het landgoed 'De Zonneheuvel'. De Hannie van Leeuwenlezing in september kon gelukkig ook fysiek plaatsvinden in Amsterdam. Ook hebben we een nieuwe leden weekend georganiseerd. Daarnaast hebben we meegedaan het aan Krompensatieprotest tegen de huidige compensatieregeling. Helaas moest de campagne kick-off wel online, door de verstrengde maatregelen. Dit was desalniettemin wel een groot succes.

4.4 Landelijke activiteiten en de organisatiecommissie

Sinds 2019 is het dagelijks bestuurslid voorzitter van de organisatiecommissie. In het jaar 2020 heeft de organisatiecommissie vooral ondersteunt bij het organiseren van activiteiten. In het jaar 2021 zal er meer moeten worden gekeken of er nog een aantal leden bij komen binnen de organisatiecommissie.

De volgende reguliere, landelijke activiteiten hebben in 2020 plaatsgevonden:

- CDJA Nieuwjaarsborrel
- CDJA 2030 Talks
- CDJA Raadscongres
- CDJA Vormingsweekend
- CDJA PJO Parlement
- CDJA ALV voorjaar
- CDJA Zomer Kick-off
- Hannie van Leeuwenlezing
- CDJA Introductiedag
- CDJA Zomerschool
- CDJA ALV najaar

De volgende reguliere, landelijke activiteiten hebben in 2021 plaatsgevonden:

- CDJA Nieuwjaarsborrel
- CDJA Raadscongres
- CDJA Vormingsweekend
- CDJA PJO Parlement
- Generatie '22 traject vanaf januari 2021
- CDJA ALV voorjaar
- CDJA Zomer Kick-off
- Hannie van Leeuwenlezing
- CDJA Introductiedag
- CDJA Lustrumgala

- CDJA Zomerschool
- Introductieweekend
- CDJA ALV najaar
- De Grote CDJA Kerstpubquiz
- Campagne Kick-Off (online)
- Krompensatieprotest
- Solidariteitsmars met Oekraïne

5. Politiek & Internationaal

5.1 Overdracht en inhoudelijke koers

Gedurende 2021 werd de portefeuille Politiek en Internationaal ingevuld door Niels Honkoop (tot mei) en vanaf mei door Noah Brok. Het CDJA is voortdurend bezig geweest met het uitwerken van inhoudelijke voorstellen om zo constructieve voorstellen richting de Kamerfractie te kunnen doen. Daarnaast heeft de Politieke Commissie, onder leiding van het bestuurslid Politiek, getracht om een document met handvaten mee te geven aan de jongerenkandidaten voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2022. Hiervoor is een inhoudelijk stuk opgesteld die drie lokale thema's verder toelicht en concrete voorstellen voor in de gemeenteraad voorstelt. Zo hopen we jongerenkandidaten een inhoudelijke basis te geven aan de start van hun raadslidmaatschap.

Omdat de Politieke Commissie zich voornamelijk met dit stuk heeft bezig gehouden en omdat het voor veel leden en de PC schakelen was door het houden van online bijeenkomsten zijn de werkgroepen niet de politieke machine geweest zoals voorheen. De werkgroepen zijn wel voortdurend bezig met het indienen van resoluties op het congres of met het schrijven van bredere inhoudelijke visiestukken.

Datum	Stuk	Ingediend door	Aangenomen door
24 maart	R Beginnend bestuurders	JBB	AB
24 maart	R Gun studenten een appeltje voor de dorst	Vrijgekozen AB	AB
21 april	R Voorbij grenzen	JBB	AB
21 april	R Barmhartig rouwverlof	DB	AB
21 april	R Grenzeloze bureaucratie	JBB	AB
12 mei	V Volkshuisvesting	SEF	AB

5.2 CDA-congressen

Het CDA heeft in 2021 een fysiek congres kunnen organiseren in Den Bosch. Op dit congres heeft het CDJA twee resoluties ingediend, die beiden zijn aangenomen. De eerste resolutie stelt dat het CDA met inhoudelijke visies, gerelateerd aan jongeren, moet komen op de thema's: onderwijs, wonen en arbeidsmarkt. Het visiestuk over Wonen is reeds door Jaco Geurts gepubliceerd en als CDJA hebben we hierbij een constructieve bijdrage geleverd en voorstellen gedaan die ook in het visiestuk zijn verwerkt. De tweede resolutie betreft het afschaffen van het leenstelsel. Het dictum van de resolutie droeg de onderhandelaars van het CDA op om niet te gaan regeren als het leenstelsel niet zou worden afgeschaft. Deze resolutie werd, na een sterke verdediging door vele CDJA'ers, met bijna 70% van de stemmen aangenomen.

5.3 Werkgroepen

Vanwege de coronacrisis heeft een groot deel van de maandelijkse werkgroepavonden online plaats moeten vinden. In het jaar 2021 zijn er 10 werkgroepavonden georganiseerd waarvan slechts 1 fysiek heeft kunnen plaatsvinden. De opkomst bij de werkgroepavonden schommelt regelmatig. We proberen nieuwe leden die enthousiast zijn om zich bezig te houden met de politieke inhoud zoveel mogelijk door te geleiden naar een van de werkgroepvoorzitters. Ook bij het introductieweekend houden we een werkgroepenmarkt waardoor er veel nieuwe leden zich aansluiten bij een van de werkgroepen.

De werkgroepen zijn samen met het Internationaal Secretariaat de inhoudelijke spil van onze vereniging. Zij bereiden resoluties en visiestukken voor en bepalen op deze manier de koers van onze vereniging. Elke werkgroepvoorzitter is tevens lid van de Politieke Commissie. Ook deze vergaderingen hebben vanwege de coronacrisis voor een groot deel online plaats moeten vinden. Door de werkgroepen zijn wel veelvuldig werkbezoeken georganiseerd zoals een bezoek aan een Kamerlid of een ambassade.

Werkgroep	Voorzitter
Buitenlandse Zaken en Defensie	Koert Dekker, Ioannis Kavvadias
Duurzaamheid, Natuur en Landbouw	Robert ten Kate, Jeroen Janse
Europa	Jonathan Mol

Justitie en Binnenlands Bestuur	Julian Seesink, Hega Golpavar
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	Auke Damsma, Roy Tissen
Sociaaleconomische Zaken en Financiën	Arthur van Roest
Volksgezondheid, Welzijn en Sport	Sam Mak
Digitalisering en Infrastructuur	Julian van Roermund

5.4 Jong in de gemeenschap - handvaten voor jongerenkandidaten bij GR22

In het najaar van 2021 heeft het CDJA gewerkt aan een inhoudelijk document die jongerenkandidaten meer handvaten moet geven richting de gemeenteraadsverkiezingen. Het inhoudelijke stuk gaat in op drie thema's: wonen, duurzaamheid en leefbaarheid. In het document geven we jongerenkandidaten concrete oplossingen die zij op deze thema's in hun gemeenteraad zouden kunnen implementeren. Op deze manier hopen we, samen met het generatieproject jongerenkandidaten een goede basis te geven richting de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022.

5.5 Internationaal Secretariaat

Hieronder volgt een overzicht van de leden van het internationaal secretariaat in 2021.

Internationaal secretaris	Diederick van Wijk, Sjors Verhage
Adjunct internationaal secretaris	Jonathan van de Gronden, Iris Scholten, Abel van der Sluis

Het CDJA is actief lid van YEPP (*Youth of the European People's Party*) en heeft in 2021 onder supervisie van het internationaal secretariaat en het Dagelijks Bestuur geparticipeerd in verschillende bijeenkomsten (zie onderstaande tabel). Het CDJA is blij dat er in de zomer, naast een online evenement, ook weer een fysiek evenement kon worden georganiseerd. Op deze manier hopen we warme banden te behouden met gelieerde politieke jongerenorganisaties door heel Europa.

YEPP-evenement	Locatie	Datum	Deelnemers namens het CDJA
Council	Wereldwijde web	12 juni	Noah Brok
Council	Brussel	3 juli	Tom Scheepstra

Het YEPP heeft het afgelopen jaar een nieuw Politiek Programma opgesteld. Als CDJA hebben we actief geparticipeerd bij de opstelling van dit programma. Zo hebben we aandacht gevraagd voor het Europese spoornetwerk, de financiële gezondheid van de Unie en bilaterale betrekkingen. We hebben een amendement ingediend die zegt dat we economisch onafhankelijk moeten worden van China en Taiwan ondersteunt. Daarnaast hebben we voortdurend getracht om in gesprek te blijven met gelieerde politieke jongerenorganisaties. We hebben veelvuldig contact met YFG uit Ierland en JongCD&V uit België. In de zomer van 2021 hebben we het Internationaal Secretariaat uitgebreid door meer leden toe te voegen. Hiermee ging een lang gekoesterde wens van onze vereniging om meer aandacht te geven aan internationaal werk, in vervulling. Het Internationaal Secretariaat is uitgebreid van twee naar vier leden. De Internationaal Secretaris wordt ondersteund door drie adjunct Internationaal Secretarissen. Daarnaast heeft de werkgroepvoorzitter Europa een adviserende rol gekregen binnen de Politieke Commissie. Op deze manier hopen we meer samenwerking te realiseren tussen het Internationaal Secretariaat en de werkgroepen.

Naast het werk binnen het YEPP en het CDJA is de Internationaal Secretaris onder meer lid van de buitenlandcommissie van het CDA, waar deze ook bij vergadering

is aangeschoven. Op deze manier krijgen we te zien waar het CDA zich op het gebied van internationaal werk mee bezighoudt. Daarnaast onderhoudt de Internationaal Secretaris contacten met de CDA-delegatie in het Europees Parlement en met de Internationaal Secretaris van het CDA. Extra ondersteuning voor de Internationaal Secretaris was door deze taken meer dan welkom.

6. HRM & Communicatie

Inleiding

Na twee jaar aan online activiteiten, werd er in augustus 2021 eindelijk weer een grote, fysieke activiteit georganiseerd: het Lustrumgala. Dit zorgde ervoor dat er eindelijk weer een groot evenement kon worden gepromoot. Echter heeft de vereniging in de jaren daarvoor zeker niet stilgezet op het gebied van HRM & Communicatie.

In deze lastige jaren stond het beleid in het teken van het desalniettemin enthousiasmeren en motiveren van mensen voor het CDJA en hen actief houden bij de vereniging. Ook is er ondanks alle fysieke beperkingen gewerkt aan Generatieproject '22, dat zijn vruchten heeft afgeworpen. 803 jongerenkandidaten doen mee aan de Gemeenteraadsverkiezingen! Meer dan alle andere regeringspartijen bij elkaar.

6.1 HRM

Generatieproject

Op het gebied van HRM zijn grote stappen gezet. Mijn voorganger Noah Brok zette GR22 in gang: een project waarin kandidaat-raadsleden getraind werden in de kwaliteiten die een gemeenteraadslid zou moeten bezitten

De eerste shift van het generatieproject bestond uit meerdere sessies:

I: Speeddates met jonge raadsleden.

II: Debattraining door Gerrit-Jan Valk (aangeboden door het SI).

III: CDA-Gedachtengoed in de Praktijk (aangeboden door het SI).

IV: Social media training door Lianne Spanbroek.

V: Speechen als Obama.

Hier namen zo'n 50 gemotiveerde leden aan deel. Vervolgens startte de tweede shift van GR22, waar nog ruim 80 leden aan mee deden. Deze shift bestond uit een soortgelijk programma en werd afgesloten met een fysieke dag in Harderwijk. 50 kandidaten uit de eerste en tweede shift ontmoetten elkaar op een zomerse dag in het Oude Stadhuis waar ze verschillende trainingen kregen, onder andere een debattraining en een motiverende peptalk van Henri Bontenbal. De dag werd afgesloten met een gesprek met Hilde Palland en een heerlijk diner.

Uiteindelijk heeft de Generatieproject en de lobby bij het CDA ertoe geleid dat er 803 jongerenkandidaten zijn(!) Een geweldig aantal, waar we ontzettend blij mee zijn. Dank aan iedereen die een positieve bijdrage heeft geleverd hiervoor. Aangezien we deze succes machine graag willen voortzetten, zijn de voorbereidingen voor GR23 nu al in volle gang. In 2023 vinden namelijk de Provinciale- en Waterschapsverkiezingen plaats.

Mentale gezondheid

Mentale gezondheid onder jongeren is een thema dat door corona veel aandacht heeft gekregen. Iedereen, maar vooral jongeren, lijdt onder de gevolgen van de (sociale) lockdown. Het CDJA heeft hier ook aandacht voor. Daarom is er in samenwerking met Aidan Smith een handboek ontwikkelt, ter ondersteuning van leden en afdelingsbesturen die te kampen hebben met mentale problemen. Dit handboek zal op het congres gepresenteerd worden.

Communicatie

Social media

In het afgelopen jaar lag de focus op het professionaliseren van de CDJA-socials. De nadruk lag daarin bij Instagram, aangezien dit het medium is, waarop onze leden het meest actief zijn. Ook Twitter blijven we relevant vinden, aangezien dit vooral voor de journalistiek een belangrijke graadmeter is.

Bij het professionaliseren is de CDJA-huisstijl uitgebreid met nieuwe kleuren en is er een nieuwe weg ingeslagen in de ontwerpen op Instagram. Dit heeft ertoe geleid dat de Instagrampagina er frisser en esthetischer uitziet. Ook is er geprobeerd om op social media een divers beeld te schetsen van onze vereniging. Er was aandacht voor aankondigingen van landelijke activiteiten of thema's, maar ook voor evenementen van lokale afdelingen. Daarnaast was diversiteit in achtergrond en persoon een belangrijk doel.

Nieuwsbrief

In een jaar waarin het coronavirus de communicatie tussen het bestuur en de leden heeft gedomineerd is digitale communicatie van essentieel belang. Als CDJA hebben we hier maximaal op in gezet met nieuwsbrieven en actieve social media platforms. Maandelijks is er een nieuwsbrief verstuurd. Ook zijn er tijdens de campagne meerdere campagnes nieuwsbrieven verstuurd om de leden en kandidaats-raadsleden zo goed mogelijk op de hoogte te houden.

Communicatie tussen afdelingen is belangrijk om de huisstijl ook bij afdelingen te bewaren zodat we naar buiten toe één CDJA zijn. Daarom heeft het Dagelijks Bestuurslid Communicatie op 19 augustus 2020 een WhatsAppgroep aangemaakt genaamd 'Communicatie Kanjers'. Voor afdelingsvoorzitters,

secretarissen en penningmeesters was er al een gezamenlijke groepsapp. Dankzij het bestuurslid Communicatie is deze groepsapp er nu ook voor afdelingsbestuursleden die communicatie in hun portefeuille hebben. In deze appgroep worden evenementen gedeeld, ideeën voor content met elkaar besproken en wordt er vanuit het DB content gestuurd die de afdelingen vervolgens kunnen verspreiden.

6.2 HRM

Het CDJA heeft de afgelopen periode hard gewerkt om samen met het CDA en het Steenkamp Instituut een Generatieproject op poten te zetten. Hieruit is het traject: Generatie'22 gekomen waar inmiddels een tweede shift voor wordt georganiseerd. De eerste shift had ruim 50 aanmeldingen. We hebben geprobeerd de deelnemers de fijne kneepjes van het raadslidmaatschap aan te leren. De eerste shift van het generatieproject bestond uit meerdere sessies:

I: Speeddates met jonge raadsleden.

II: Debattraining door Gerrit-Jan Valk (aangeboden door het SI).

III: CDA-Gedachtengoed in de Praktijk (aangeboden door het SI).

IV: Social media training door Lianne Spanbroek.

V: Speechen als Obama.

De deelnemers van de eerste shift zijn op dit moment bezig met een traineeship bij hun lokale afdeling waar ze in contact komen met de fractievoorzitter van hun gemeente om zo aan te haken bij de fractie wat de kans op een hoge positie op de lijst vergroot. De jongeren kijken mee bij een bestuursvergadering, fractievergadering en raadsvergadering. Verder staat er voor in de zomer nog een (fysieke) summerschool gepland. Vanaf 1 mei begint de tweede shift. Op dit moment zijn er voor de tweede shift ruim 80 aanmeldingen.

Buiten het generatieproject heeft het CDJA geprobeerd om slapende leden binnen het CDJA wakker te maken. Iedereen heeft de volgende gedachte misschien wel gehad: 'Ik ben lid geworden van het CDJA én wil actief worden, wat nu?' Daarvoor hebben we nu een oplossing bedacht. Het bestuurslid HRM & Communicatie heeft op de site van het CDJA een 'actief worden'-pagina ingericht. Via deze pagina kunnen slapende of nieuwe leden contact opnemen met het bestuurslid HRM & Communicatie die zorgt dat ze binnen de vereniging goed terecht komen. Meestal zijn deze leden dankzij deze pagina lid geworden van een werkgroep én in contact gekomen met hun lokale afdeling. Gedurende de afgelopen periode hebben we 19 slapende of nieuwe leden kunnen doorverwijzen naar een werkgroep en afdeling.

VII. CDAV

Algemeen

Samenstelling bestuur

Het bestuur bestond uit:

Marlies Welschen- van der Hoek	Voorzitter
Jeltje Vliegenthart-Kuiken	Secretaris
Bianca Osinga-Tamming	Penningmeester
Carolin Röther	Lid
Anita Rasenberg	Lid
Christiene Everaers	Lid
Willemien Koning-Hoeve	CDAV Internationaal

Secretariaat

Jeltje Vliegenthart-Kuiken heeft als secretaris deze taak op zich. Zij wordt ondersteund door het partijbureau. Het partijbureau biedt ondersteuning bij de financiën en de invulling van de twee CDAV pagina's in het CDA magazine CDA.nl.

Communicatie

Het CDAV wil haar leden zo goed mogelijk informeren. Dit doen wij door middel van het aankondigen van activiteiten op de website van het CDAV www.cda.nl/cdav en door middel van digitale nieuwsbrieven aan de leden. Daarnaast is het CDAV actief op Facebook en Twitter. Ook schrijven wij nieuws en achtergrondartikelen op de twee pagina's 'Vrouw & Politiek', in het CDA.nl.

Activiteiten 2021

Dit jaar was door de invloed van Covid-19 weer een bijzonder jaar. Als gevolg van de coronamaatregelen zijn de vergaderingen en andere bijeenkomsten met name digitaal geweest. Ook zijn er diverse activiteiten afgelast. Gelukkig heeft de ALV wel op locatie kunnen plaatsvinden.

Een greep uit de door het CDAV georganiseerde activiteiten en (bijgewoonde) bijeenkomsten:

- Podcast in het kader van de verkiezingen voor de Tweede Kamer. Marieke Nass, Mona Keijzer en Marlies Welschen gingen op 29 januari met elkaar in gesprek o.l.v. Irene Janssen.
- Onthulling portret Marga Klompe op het partijbureau door Wopke Hoekstra en Marlies Welschen

- Gezamenlijke digitale bijeenkomst met CDJA Amsterdam en Mona Keijzer. Onderwerp van de bijeenkomst was grensoverschrijdend gedrag in de politiek.
- ALV op 3 juli op Slot Zuylen.
- Gezamenlijke bijeenkomst met BSV met als thema “Hoe word ik burgemeester?” op het provinciehuis Gelderland. Sprekers Anita Rasenberg en Commissaris van de Koning John Berends
- De voorzitter heeft minimaal acht bijeenkomsten van de Verenigingsraad bijgewoond los van de tussentijds ingelaste overleggen. De voorzitter heeft bovendien het bestuursweekend bijgewoond in juni bij de KNVB te Zeist. Op de agenda stonden o.a. presentatie Rapport Spies, partijvernieuwing en statutenwijziging. Namens CDAV heeft de voorzitter aandacht gevraagd voor de rol van vrouwen binnen het CDA en heeft de positie van vrouwen binnen het CDA weten te behouden en verbeteren.
- Er hebben zes bestuursvergaderingen plaatsgevonden en daarnaast een maandelijks digitaal bijpraatmoment.
- Het CDAV heeft vijf bijeenkomsten bijgewoond van het Politiek Vrouwen Overleg.

Ook CDAV neemt deel aan diverse netwerken die actief zijn rondom de positie van vrouwen.

Politiek vrouwen overleg (PVO)

Het PVO is een bestuurlijk samenwerkingsoverleg tussen de vrouwenorganisaties van zes politieke partijen: CDA (CDAV), ChristenUnie (Inclusief), D66 (V/M Sociale Innovatie), GroenLinks (Feministisch Netwerk), PvdA (Rooie Vrouwen) en VVD (Liberaal Vrouwen Netwerk). Het PVO is opgericht om gezamenlijk bestuurlijk draagvlak te creëren op het gebied van arbeid-zorg, emancipatie, economische zelfstandigheid en diversiteit. Namens CDAV zijn Marlies Welschen en Bianca Osinga aangesloten.

Nederlandse Vrouwenraad (NVR)

Het CDAV maakt deel uit van de Nederlandse Vrouwenraad waar ongeveer 50 vrouwenorganisaties zijn vertegenwoordigd. Tweemaal per jaar is er een ledenvergadering waar Ria de Korte als vertegenwoordiging van het CDAV aanwezig is.

Activiteiten CDAV-Internationaal 2021

CDAV-Internationaal is de internationale loot van het CDAV. De bestuursleden houden zich bezig met het behartigen en ondersteunen van vrouwenbelangen in internationaal verband. Daarnaast formuleren zij vraagstukken vanuit een Europese en internationale invalshoek. Zij doen dit door het signaleren en agenderen van bepaalde onderwerpen die aandacht behoeven en middels aanbevelingen voor de partij, fractie in de Tweede Kamer en de Euro-fractie in Brussel. Ook onderhouden zij nauw contact met de EVP-Vrouwen, rechtstreeks en via Hillie van der Streek, de secretaris-generaal van de EVPVrouwen. De leden van het CDAV Internationaal vertegenwoordigen ook op andere momenten het CDAV, zowel binnen als buiten de partij, waaronder de in de CDA Commissie Buitenland.

In 2021 bestond het CDAV Internationaal uit de volgende leden:

- Willemien Koning-Hoeve, voorzitter
- Mariska Neefjes, secretaris
- Lycia Tuitel
- Jolanda Holwerda
- Ester Versnel
- Anita Rasenberg (halverwege het jaar gestopt)

Astrid Frey, Mireille de Jonge, Hillie van de Streek en Gerda Verburg treden op als adviseur van het CDAV Internationaal.

Door de corona-pandemie in 2021 was CDAV Internationaal zeer beperkt in het organiseren van bijeenkomsten voor leden.

Het CDAV Internationaal heeft in 2021 vijf keer digitaal vergaderd. Daarnaast heeft het CDAV Internationaal enkele digitale evenementen georganiseerd waarover hieronder meer. Ook heeft het CDAV Internationaal deelgenomen aan de EVP Vrouwen Autumn Academy in oktober 2021. Daar is uiteindelijk een resolutie uit voortgekomen waar ook het CDAV Internationaal een bijdrage aan heeft geleverd. Bestuursleden hebben daarnaast diverse digitale sessies van EPPWomen bijgewoond en input geleverd..

Op 30 oktober heeft het bestuur fysiek een teambuildingssessie gehouden.

CDAV Internationaal heeft diverse bijdragen geleverd aan het CDA Magazine.

CDAV Internationaal bijeenkomst over voedsel, landbouw en het agrarisch familiebedrijf

Op 4 februari 2021 heeft het CDAV internationaal een “Women talk” bijeenkomst georganiseerd over “Voedsel, landbouw en het agrarisch familiebedrijf: welk beleid brengt ons verder?”. Deze bijeenkomst is georganiseerd in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen van maart 2021. Tijdens deze bijeenkomst zijn de

CDAV leden in gesprek gegaan met kandidaat-Kamerlid Eline Vedder en Iris Bouwers, lobbyist in Brussel voor de Nederlandse Land- en Tuinbouworganisatie (LTO).

CDAV Internationaal bijeenkomst met Angela Maas

Op dinsdag 2 maart 2021 heeft het CDAV Internationaal een “Women talk” bijeenkomst georganiseerd over “empowerment van vrouwen in de zorg. Deze bijeenkomst is georganiseerd in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen van maart 2021. Tijdens deze bijeenkomst zijn de CDAV leden in gesprek gegaan met Angela Maas, VN vrouwenvertegenwoordiger en hoogleraar gespecialiseerd in vrouwenharten, en de (kandidaat)-Kamerleden Joba van den Berg en Inge Mous.

EPPW Autumn Academy

Op 1 en 2 oktober 2021 vond de *EPPW: European Autumn Academy for Leading Women* plaats in Lissabon. Vrouwelijke (opkomende) leiders van verschillende EPPW-vrouwenorganisaties kwamen bijeen om van gedachten te wisselen en ervaringen te delen over de rol, positie en emancipatie van vrouwen in Europa. Deze keer stond de academie in het teken van uitdagingen en benodigde maatschappelijke hervormingen op het gebied van duurzaamheid, digitalisering, en kunst en cultuur. Zo kwamen het Europees Bauhaus Initiatief, de Europese Green Deal en de Digital Gender Divide in Europa ter sprake. Met presentaties en voordrachten van onder meer prof. Susana Sargento, staatssecretaris Maria Syrengela, en Europarlementariër Maria da Graca Carvalho.

Een uitgebreider verslag over de deelname aan deze bijeenkomst is te vinden via de [CDAV website](#).

EPPW jaarcongres

In aanloop naar het EPPW jaarcongres dat gehouden zou worden op 3 en 4 december 2021 in Dublin heeft CDAV internationaal Ria Oomen voorgedragen voor een herbenoeming als bestuurslid (penningmeester) van EPPW. Het EPPW congres werd echter vanwege corona verzet naar juni 2022, wat betekent dat de uiteindelijke stemming nog moet plaatsvinden. Daarnaast is besloten de kandidatuur van Hillie van De Streek als Secretaris Generaal van EPPW opnieuw te ondersteunen.

De ledenbijeenkomst die gehouden zou worden als voorbereiding op het EPPW jaarcongres is eveneens verplaatst naar 2022.

VIII. BSV

Samenstelling Bestuur

De samenstelling van het bestuur was in 2021 als volgt:

J.C.G.M. (John) Berends, Commissaris van de Koning Gelderland (voorzitter, tot december 2021)

D.J. (Didi) Dorrestijn-Taal, (secretaris, interim voorzitter vanaf december 2021)

R.J.H. (Raymond) Vlecken (penningmeester, interim voorzitter vanaf december 2021)

H.B. (Erik) Giethoorn

E.S. (Evelien) Tijmstra (tot november 2021)

F. (Falgun) Binnendijk (vanaf december 2021)

M.H. (Mathilde) Stiekema

J.H. (Johan) Vennevertloo

J. (Judith) Compagner

A. (Ton) de Gans

J.C.A. (Jos) van Ginneken

C. (Chris) Schotman

Het bestuur is bijeen geweest op 19 januari, 19 april, 21 mei, 5 juli, 18 oktober en 21 december. De algemene ledenvergadering vond plaats op 11 december 2021.

De personele samenstelling was in 2021 als volgt:

J.D. (Jan Dirk) van der Borg, ambtelijk secretaris (28 uur)

Y. (Ymkje) van 't Riet, eindredacteur Bestuursforum (0.6 ft)

J.W.L. (Joël) Janssen, secretarieel medewerker (16 uur), tot april 2021

D. (Daniël) Francke, secretarieel medewerker (20 uur), vanaf mei 2021

De medewerkers zijn in dienst van de Stichting CDA-Secretariaat, maar verantwoordelijk voor de BSV-werkzaamheden.

Lukas Rakhorst was stagiair vanaf februari 2021 tot september 2021. Zijn stage bestond uit drie onderdelen: activiteiten van de BSV, projecten en producten voor de Gemeenteraadsverkiezingen in 2022. Anna Tjalsma was stagiair van juli 2021 t/m december 2021 en heeft zich voornamelijk bezig gehouden met ondersteunende taken voor de BSV.

Verslag activiteiten 2021

In dit verslag maken we duidelijk op welke manier het bestuur en het bureau de leden hebben ondersteund. De inhoudelijke ondersteuning gebeurde via Bestuursforum, de website, BSV-nieuwsbrieven, het blad Christen Democratische Verkenningen en diverse bijeenkomsten (online en fysiek). Onze netwerkfunctie onderhouden we onder meer via de BSV-bijeenkomsten en de belangenbehartiging verloopt via contacten met allerlei externe organisaties zoals het ministerie van Binnenlandse Zaken, collega-bestuurdersverenigingen en andere organisaties.

Het jaar 2021 was het tweede jaar van het Covid-19-virus. De maatregelen om het virus te beperken hebben ook de CDA Bestuurdersvereniging sterk geraakt. Ondanks de maatregelen die zijn genomen, heeft de BSV zowel fysiek als online verschillende bijeenkomsten kunnen organiseren, zoals regionale BSV-sessies, een bijeenkomst met de vereniging Groen van Prinsterer, symposia over Sport en Ruimte, etc.

Ook veel activiteiten waren van toepassing op de inhoudelijke en organisatorische voorbereidingen op de gemeenteraadsverkiezingen in 2022. Inhoudelijke sessies over de energietransitie, financiën, sport, en jeugdzorg brachten lokale politici bij elkaar ter inspiratie en discussie. Ook op organisatorisch gebied is er veel gebeurd ter ondersteuning van de lokale afdelingen. Onder andere door een werkgroep in te stellen die een handreiking voor het lokale verkiezingsprogramma in 2021 heeft gepubliceerd, maar ook door in gesprek te gaan met Tweede Kamerleden hoe een eenduidige boodschap geformuleerd zou kunnen worden.

Daarnaast is vanuit de BSV ook nadruk gelegd op de contributiebetalingen van de vereniging, onder andere door meerdere contributieverzoeken- en herinneringen te sturen. Dit heeft erin geresulteerd dat een groter deel van de contributiegelden is voldaan.